www.turkishstudies.net/language

Turkish Studies - Language and Literature

eISSN: 2667-5641

Research Article /Araştırma Makalesi

The Discursive Construction of Abdul Hamid II in the Western Press: A Philological Analysis of Humiliation, Satire, and Linguistic Violence

Batı Basınında II. Abdülhamid'in Söylemsel İnşası: Tahkîr, Hiciv ve Dilsel Şiddetin Filolojik Analizi

Naci Özsoy*

Abstract: This study examines the discourse of humiliation, satire, and linguistic violence directed toward Sultan Abdul Hamid II in the Western press from a philological and discursive perspective. Since the late nineteenth century, news reports and opinion pieces published in the British, American, and French press have constructed Abdul Hamid II not merely as a political figure, but also as an ideological image represented through expressions such as "Oriental despot," "Bloody Sultan," and "threatening ruler." In this process, language functioned not only as a descriptive medium but also as a discursive structure that generated exclusionary, manipulative, and delegitimizing meanings producing exclusionary, manipulative, and delegitimizing layers of meaning. Adopting a qualitative text analysis method, this study examines news articles, commentaries, and caricatures in the Western press to identify discourses, and French newspapers in order to identify discourses of humiliation and satire directed toward Abdul Hamid II. The collected data are analyzed philologically within the framework of the relationship between wording and meaning, semantic connotations, repetitive discourse patterns, metaphorical expressions, and semantic shifts. In particular, expressions such as "The Red Sultan," "Great Assassin," and "Oriental Tyrant" are shown to function not merely as descriptive labels, but as ideological discursive instruments producing perceptions of fear, violence, and barbarism. The findings demonstrate that the language employed in the Western press regarding Abdul Hamid II went beyond neutral narration and constituted a manipulative discourse systematically generating humiliation and linguistic violence. In this respect, the study evaluates the representation of Abdul Hamid II in the Western press not simply as a historical issue, but as an ideological and philological process of discursive construction producing meaning. By combining discourse analysis with philological inquiry, the article aims to contribute an original interdisciplinary perspective to the existing literature.

Keywords: Arabic Language and Literature, Abdul Hamid II, Western Press, Orientalism, Linguistic Violence.

* Asst. Prof. Dr., Bitlis Eren University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Eastern Languages and Literatures, Arabic Language and Literature

Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

ORCİD https://orcid.org/0000-0002-7458-6935

nozsoy@beu.edu.tr

Cite as/ Atıf: Özsoy, N. (2026). The discursive construction of Abdul Hamid II in the Western Press: A philological analysis of humiliation, satire, and linguistic violence / Batı basınında II. Abdülhamid'in söylemsel inşası: Tahkîr, hiciv ve dilsel şiddetin filolojik analizi**.** *Turkish Studies - Language and Literature*, *21*(Ö1), 1937-1980. [Special Issues Dedicated to Prof. Dr. Mahmut Özer], Ankara Bilim University Publications. https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.94344

Received/Geliş: 13 March/Mart 2026

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

Öz: Bu çalışma, Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen tahkir, hiciv ve dilsel şiddet söylemini filolojik ve söylemsel bir perspektifle incelemeyi amaçlamaktadır. XIX. yüzyılın sonlarından itibaren İngiliz, Amerikan ve Fransız basınında üretilen haber ve yorum metinleri, II. Abdülhamid'i yalnızca siyasî bir figür olarak değil, aynı zamanda "Doğulu despot", "kanlı sultan" ve "tehdit unsuru" şeklinde temsil edilen ideolojik bir imaj olarak yeniden inşa etmiştir. Bu süreçte kullanılan dil, yalnızca betimleyici bir işlev taşımamış, dışlayıcı, yönlendirici ve itibarsızlaştırıcı anlam katmanları üreten söylemsel bir yapıya dönüşmüştür. Çalışmada nitel metin analizi yöntemi benimsenmiş, İngiliz, Amerikan ve Fransız gazetelerinde yer alan haber, yorum ve karikatür metinleri incelenerek II. Abdülhamid'e yönelik tahkir ve hiciv söylemleri tespit edilmiştir. Elde edilen veriler, lafız–mana ilişkisi, semantik çağrışım, tekrar eden söylem kalıpları, metafor kullanımı ve anlam kaymaları çerçevesinde filolojik olarak değerlendirilmiştir. Özellikle "The Red Sultan", "Great Assassin", "Oriental Tyrant" ve benzeri ifadelerin yalnızca sıfat niteliği taşımadığı, belirli bir korku, şiddet ve barbarlık algısı üreten ideolojik söylem araçlarına dönüştüğü ortaya konulmuştur. Araştırma sonucunda Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan dilin, tarafsız bir anlatımın ötesinde, sistematik biçimde tahkir ve dilsel şiddet üreten yönlendirici bir söylem yapısı taşıdığı tespit edilmiştir. Bu yönüyle çalışma, Batı basınındaki Abdülhamid temsilini yalnızca tarihsel bir mesele olarak değil, anlam üreten ideolojik ve filolojik bir inşa süreci olarak değerlendirmekte ve mevcut literatüre söylem analizi ile filolojiyi birleştiren özgün bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Arap Dili ve Edebiyatı, II. Abdülhamid, Batı Basını, Oryantalizm, Dilsel Şiddet.

Structured Abstract:

Since the last quarter of the nineteenth century, the Western press gradually evolved from a medium that merely reported on the Ottoman Empire and its rulers into a powerful discursive arena producing political and cultural perceptions. British, American, and French newspapers became the principal channels through which the Ottoman Empire was introduced to Western public opinion, while the language they employed moved beyond the objective transmission of historical events and began to construct ideological representations. Within this process, Sultan Abdul Hamid II was portrayed not simply as the ruler of the Ottoman Empire but as a symbolic figure reconstructed through expressions such as The Red Sultan, Great Assassin, Bloody Sultan, Oriental Tyrant, and Abdul the Damned. These designations should not be regarded as neutral journalistic descriptions naturally emerging from historical events, rather, they functioned as discursive instruments produced within specific political, cultural, and ideological frameworks. Consequently, the Western press ceased to operate as a mirror reflecting reality and instead became a mechanism that reconstructed reality through particular concepts, metaphors, and patterns of representation.

Most previous studies concerning the representation of Abdul Hamid II in the Western press have been conducted within the disciplines of history, political science, diplomacy, and international relations. Although these studies explain the emergence of the negative image of Abdul Hamid II in relation to historical developments, they pay relatively limited attention to the linguistic processes through which this image was produced, reproduced, and consolidated. Yet the recurring adjectives, metaphors, analogies, and discursive patterns found in newspaper texts shaped not only the portrayal of a political ruler but also the representation of an entire civilization. For this reason, the present study approaches the issue not merely as an examination of historical documents but as an investigation into the ideological function and meaning-producing capacity of language. Its theoretical framework combines Edward Said's theory of Orientalism, Michel Foucault's concept of discourse, Norman Fairclough's critical discourse analysis, and Teun A. van Dijk's approach to ideological discourse with the classical Arabic linguistic concepts of the relationship between lafẓ (wording) and maʿnā (meaning), together with the distinction between waḍʿ (lexical designation) and istiʿmāl (contextual usage). This interdisciplinary framework makes it possible to examine not only the lexical meanings of words but also the ideological and associative meanings they acquire within specific historical contexts.

The study adopts a qualitative research methodology. Its corpus consists of British, American, and French newspapers published during the late nineteenth and early twentieth centuries. Particular attention is given to newspapers such as The Times, The New York Times, The Daily Chronicle, Punch, and Le Figaro, all of which played an influential role in shaping contemporary Western public opinion. Only news reports, opinion articles, and caricatures directly referring to Abdul Hamid II and containing elements of humiliation, satire, exclusion, othering, or linguistic violence were included in the corpus. The collected materials were examined through an integrated methodology combining philological analysis with critical discourse analysis. Within this framework, lexical meanings, contextual semantic transformations, metaphorical expressions, recurring discursive patterns, associative semantic fields, and ideological functions were analyzed in detail. Furthermore, discursive strategies such as repetition, stereotyping, dramatization, generalization, and othering were examined to explain how the Western press constructed and stabilized a particular public image of Abdul Hamid II.

The analysis demonstrates that the discourse directed toward Abdul Hamid II in the Western press developed into an ideological structure systematically producing humiliation, satire, and linguistic violence rather than remaining within the boundaries of neutral journalism. Expressions such as The Red Sultan, Great Assassin, Bloody Sultan, and Oriental Tyrant functioned not merely as political labels but gradually became discursive codes embedded in collective memory through continuous repetition, thereby creating an impression of unquestionable historical reality. The adjective red, for example, consistently generated associations with blood, death, and brutality, bloody evoked barbarism and anti-civilizational imagery, while assassin established a persistent perception of violence and criminality. Consequently, these expressions transcended their lexical meanings and acquired new ideological and semantic functions, identifying Abdul Hamid II with fear, violence, and barbarism. Simultaneously, political cartoons, visual metaphors, and sensational headlines operated as complementary systems of representation reinforcing the same discursive construction. Through this process, the political identity of an individual ruler was gradually transformed into a symbolic representation of the Ottoman Empire and, more broadly, of the Orient itself.

One of the principal findings of the study is that the discourse surrounding Abdul Hamid II cannot be explained solely through journalistic practice but must instead be understood within the broader framework of Orientalist thought. Expressions such as Oriental Despot, Mohammedan Tyrant, and Unspeakable Turk targeted not only Abdul Hamid II but also portrayed the Ottoman Empire, the Turkish people, and the Islamic world as irrational, violent, backward, and fundamentally opposed to civilization. In this respect, the discourse extended beyond criticism of an individual ruler and evolved into a reductionist system of representation defining an entire geography and civilization. As classical Arabic philology emphasizes, the meaning of words derives not only from their lexical definitions but also from their contextual usage. The present study demonstrates that the discourse of the Western press operated precisely through this mechanism: repeated lexical choices gradually generated new ideological fields of meaning. Language therefore ceased to function as a neutral medium describing historical reality and instead became an active discursive mechanism reconstructing reality itself.

In conclusion, this study argues that the discourse of humiliation, satire, and linguistic violence directed toward Abdul Hamid II in the Western press cannot be understood merely as a natural reflection of historical events. Rather, it represents a multilayered system of representation constructed through philological, semantic, and discursive mechanisms. By combining the classical Arabic theory of the relationship between wording and meaning with contemporary approaches to discourse analysis, the study highlights a philological dimension that has received relatively little attention in the existing literature. Consequently, it evaluates the representation of Abdul Hamid II in the Western press not merely as a historical phenomenon but as a discursive process through which meaning, ideology, and linguistic violence were jointly produced. In doing so, the study offers an original interdisciplinary contribution to the fields of philology, media studies, discourse analysis, Orientalism, and Ottoman studies.

Keywords: Arabic Language and Literature, Abdul Hamid II, Western Press, Orientalism, Linguistic Violence.

الملخص المنظَّم:

منذ الربع الأخير من القرن التاسع عشر، تحوّلت الصحافة الغربية تدريجيًّا من وسيلة تقتصر على نقل الأخبار عن الدولة العثمانية وحكّامها إلى فضاء خطابي مؤثّر يُنتج التصوّرات السياسية والثقافية. وأصبحت الصحف البريطانية والأمريكية والفرنسية القنوات الرئيسة التي تعرّف الرأي العام الغربي من خلالها إلى الدولة العثمانية، في حين تجاوزت اللغة التي وظّفتها النقل الموضوعي للأحداث التاريخية، وشرعت في بناء تمثّلات أيديولوجية. وفي سياق هذه العملية، لم يُصوَّر السلطان عبد الحميد الثاني بوصفه حاكمًا للدولة العثمانية فحسب، بل بوصفه «شخصية رمزية أُعيد تشكيلها من خلال تعبيرات من قبيل «السلطان الأحمر (The Red Sultan)، و«القاتل الكبير (Great Assassin)، و«عبد الحميد الملعون (Abdul the Damned). و«الطاغية الشرقي (Oriental Tyrant)، و«السلطان الدموي (Bloody Sultan)». ولا ينبغي النظر إلى هذه التسميات باعتبارها أوصافًا صحفية محايدة نشأت بصورة طبيعية عن الأحداث التاريخية؛ إذ أدّت، بالأحرى، وظيفة أدوات خطابية أُنتجت ضمن أطر سياسية وثقافية وأيديولوجية محدّدة. ونتيجة لذلك، كفّت الصحافة الغربية عن أداء دور المرآة العاكسة للواقع، وأصبحت آلية تعيد بناءه من خلال مفاهيم واستعارات وأنماط تمثيل بعينها.

أُنجزت معظم الدراسات السابقة المتعلّقة بتمثيل عبد الحميد الثاني في الصحافة الغربية ضمن تخصّصات التاريخ والعلوم السياسية والدبلوماسية والعلاقات الدولية. ومع أنّ هذه الدراسات تفسّر نشأة الصورة السلبية لعبد الحميد الثاني في ضوء التطوّرات التاريخية، فإنّها تولي اهتمامًا محدودًا نسبيًّا للعمليات اللغوية التي أُنتجت هذه الصورة وأُعيد إنتاجها وترسيخها من خلالها. غير أنّ الصفات والاستعارات والتشبيهات والأنماط الخطابية المتكرّرة في النصوص الصحفية لم تُشكّل صورة حاكم سياسي فحسب، بل أسهمت أيضًا في تشكيل تمثيل حضارة بأكملها. ولهذا السبب، لا تتناول الدراسة الحالية المسألة بوصفها مجرّد فحص لوثائق تاريخية، بل بوصفها بحثًا في الوظيفة الأيديولوجية للغة وقدرتها على إنتاج المعنى. ويجمع إطارها النظري بين نظرية الاستشراق لدى إدوارد سعيد، ومفهوم الخطاب لدى ميشيل فوكو، والتحليل النقدي للخطاب لدى نورمان فيركلاف، ومقاربة تيون أ. فان دايك للخطاب الأيديولوجي، وبين المفاهيم اللغوية في التراث العربي المتعلّقة بالعلاقة بين اللفظ والمعنى، إلى جانب التمييز بين الوضع والاستعمال. ويتيح هذا الإطار البيني دراسة المعاني المعجمية للألفاظ، فضلًا عن المعاني الأيديولوجية والإيحائية التي تكتسبها ضمن سياقات تاريخية محدّدة.

تعتمد الدراسة منهجًا بحثيًّا نوعيًّا، وتتكوّن مدوّنتها من صحف بريطانية وأمريكية وفرنسية صدرت في أواخر القرن التاسع عشر وأوائل القرن العشرين. وتولي اهتمامًا خاصًّا لصحف ودوريات مثل «ذا تايمز (The Times)»، و«نيويورك تايمز (The New York Times)»، و«لو فيغارو (Le Figaro)»، و«بانش (Punch)»، و«ذا ديلي كرونيكل (The Daily Chronicle)»، التي أدّت جميعها دورًا مؤثّرًا في تشكيل الرأي العام الغربي آنذاك. واقتصرت المدوّنة على التقارير الإخبارية ومقالات الرأي والرسوم الكاريكاتورية التي تشير مباشرة إلى عبد الحميد الثاني، وتتضمّن عناصر من التحقير أو التهكّم أو الإقصاء أو بناء الآخرية أو العنف اللغوي. وخضعت المواد المجمّعة للفحص وفق منهجية تكاملية تجمع بين التحليل الفيلولوجي والتحليل النقدي للخطاب. وفي هذا الإطار، جرى تحليل المعاني المعجمية، والتحوّلات الدلالية السياقية، والتعبيرات الاستعارية، والأنماط الخطابية المتكرّرة، والحقول الدلالية الإيحائية، والوظائف الأيديولوجية تحليلًا تفصيليًّا. كذلك دُرست

استراتيجيات خطابية، مثل التكرار والتنميط والإضفاء الدرامي والتعميم وبناء الآخرية، لتفسير الكيفية التي بنت بها الصحافة الغربية صورة عامّة محدّدة لعبد الحميد الثاني ورسّختها.

يُظهر التحليل أنّ الخطاب الموجّه إلى عبد الحميد الثاني في الصحافة الغربية تطوّر إلى بنية أيديولوجية تُنتج التحقير والتهكّم والعنف اللغوي على نحو منهجي، متجاوزًا بذلك حدود الممارسة الصحفية المحايدة. فلم تقتصر وظيفة تعبيرات مثل «السلطان الأحمر» و«القاتل الكبير» و«السلطان الدموي» و«الطاغية الشرقي» على كونها تسميات سياسية، بل تحوّلت تدريجيًّا، بفعل التكرار المستمرّ، إلى شفرات خطابية راسخة في الذاكرة الجمعية، ممّا أضفى عليها مظهر الحقيقة التاريخية غير القابلة للتشكيك. فعلى سبيل المثال، ولّدت صفة «الأحمر» باستمرار إيحاءات بالدم والموت والوحشية، واستدعت صفة «الدموي» صورًا ذهنية مرتبطة بالهمجية ومناهضة الحضارة، في حين رسّخت لفظة «القاتل» تصوّرًا مستمرًّا للعنف والإجرام. وبناءً على ذلك، تجاوزت هذه التعبيرات معانيها المعجمية، واكتسبت وظائف أيديولوجية ودلالية جديدة تربط عبد الحميد الثاني بالخوف والعنف والهمجية. وبالتزامن مع ذلك، أدّت الرسوم الكاريكاتورية السياسية والاستعارات البصرية والعناوين المثيرة دور منظومات تمثيل متكاملة تعزّز البناء الخطابي ذاته. ومن خلال هذه العملية، تحوّلت الهوية السياسية لحاكم بعينه تدريجيًّا إلى تمثيل رمزي للدولة العثمانية، وللشرق ذاته على نطاق أوسع.

تتمثّل إحدى النتائج الرئيسة للدراسة في أنّ الخطاب المحيط بعبد الحميد الثاني لا يمكن تفسيره بالاستناد إلى الممارسة الصحفية وحدها، بل ينبغي فهمه ضمن الإطار الأوسع للفكر الاستشراقي. فتعبيرات مثل «المستبدّ الشرقي» و«الطاغية المحمّدي» (Oriental Despot)، و«التركي الذي يعجز الوصف عن بيان فظاعته» (Unspeakable Turk)، لم تستهدف عبد الحميد الثاني وحده، بل صوّرت أيضًا الدولة العثمانية والشعب التركي والعالم الإسلامي باعتبارها كيانات تتّسم باللاعقلانية والعنف والتخلّف، وتتناقض جوهريًّا مع الحضارة. ومن هذه الزاوية، تجاوز الخطاب نقد حاكم بعينه، وتحوّل إلى منظومة تمثيل اختزالية تُعرّف فضاءً جغرافيًّا وحضارةً بأكملها. وكما يؤكّد فقه اللغة في التراث العربي، فإنّ معاني الألفاظ لا تُستمدّ من تعريفاتها المعجمية وحدها، بل من استعمالاتها السياقية أيضًا. وتُبيّن الدراسة الحالية أنّ خطاب الصحافة الغربية اشتغل تحديدًا من خلال هذه الآلية؛ إذ ولّدت الاختيارات المعجمية المتكرّرة تدريجيًّا حقولًا دلالية أيديولوجية جديدة. وهكذا، كفّت اللغة عن أداء وظيفة الوسيط المحايد الذي يصف الواقع التاريخي، وأصبحت آلية خطابية فاعلة تعيد بناء الواقع ذاته.

وختامًا، تذهب هذه الدراسة إلى أنّ خطاب التحقير والتهكّم والعنف اللغوي الموجّه إلى عبد الحميد الثاني في الصحافة الغربية لا يمكن فهمه بوصفه مجرّد انعكاس طبيعي للأحداث التاريخية؛ بل يمثّل منظومة تمثيل متعدّدة المستويات، شُيّدت من خلال آليات فيلولوجية ودلالية وخطابية. ومن خلال الجمع بين التصوّر النظري للعلاقة بين اللفظ والمعنى في التراث العربي والمقاربات المعاصرة لتحليل الخطاب، تُبرز الدراسة بُعدًا فيلولوجيًّا لم يحظَ إلّا باهتمام محدود نسبيًّا في الأدبيات القائمة. وبناءً عليه، تتناول تمثيل عبد الحميد الثاني في الصحافة الغربية بوصفه، إلى جانب كونه ظاهرة تاريخية، عملية خطابية أُنتج من خلالها المعنى والأيديولوجيا والعنف اللغوي إنتاجًا مشتركًا. وبذلك، تقدّم الدراسة إسهامًا أصيلًا عابرًا للتخصّصات في مجالات فقه اللغة والدراسات الإعلامية وتحليل الخطاب والاستشراق والدراسات العثمانية.

الكلمات المفتاحية: اللغة العربية وآدابها، عبد الحميد الثاني، الصحافة الغربية، الاستشراق، العنف اللغوي.

Résumé Structuré:

Depuis le dernier quart du XIXe siècle, la presse occidentale s’est progressivement transformée : initialement cantonnée à la diffusion d’informations sur l’Empire ottoman et ses dirigeants, elle est devenue un puissant espace discursif de production de perceptions politiques et culturelles. Les journaux britanniques, américains et français sont devenus les principaux vecteurs par lesquels l’Empire ottoman était présenté à l’opinion publique occidentale, tandis que leur langage dépassait la transmission objective des événements historiques pour construire des représentations idéologiques. Dans ce processus, le sultan Abdülhamid II était dépeint non seulement comme le souverain de l’Empire ottoman, mais aussi comme une figure symbolique reconstruite à travers des expressions telles que « le Sultan rouge » (The Red Sultan), « le Grand Assassin » (Great Assassin), « le Sultan sanguinaire » (Bloody Sultan), « le Tyran oriental » (Oriental Tyrant) et « Abdül le Maudit » (Abdul the Damned). Ces désignations ne sauraient être considérées comme des descriptions journalistiques neutres découlant naturellement des événements historiques ; elles fonctionnaient plutôt comme des instruments discursifs produits dans des cadres politiques, culturels et idéologiques spécifiques. Ainsi, la presse occidentale a cessé de fonctionner comme un miroir reflétant la réalité pour devenir un mécanisme de reconstruction de celle-ci au moyen de concepts, de métaphores et de schèmes de représentation particuliers.

La plupart des études antérieures consacrées à la représentation d’Abdülhamid II dans la presse occidentale relèvent de l’histoire, de la science politique, de la diplomatie et des relations internationales. Bien qu’elles expliquent l’émergence de son image négative à la lumière des évolutions historiques, ces études accordent une attention relativement limitée aux processus linguistiques par lesquels cette image a été produite, reproduite et consolidée. Or, les adjectifs, les métaphores, les analogies et les schèmes discursifs récurrents dans les textes journalistiques ont façonné non seulement le portrait d’un dirigeant politique, mais également la représentation d’une civilisation tout entière. C’est pourquoi la présente étude aborde cette question non comme un simple examen de documents historiques, mais comme une investigation de la fonction idéologique

du langage et de sa capacité à produire du sens. Son cadre théorique articule la théorie de l'orientalisme d'Edward Said, le concept de discours de Michel Foucault, l'analyse critique du discours de Norman Fairclough et l'approche du discours idéologique de Teun A. van Dijk avec les concepts linguistiques de la tradition arabe classique relatifs à la relation entre le *lafẓ* (expression verbale) et le *maʿnā* (sens), ainsi qu'à la distinction entre le *waḍʿ* (assignation lexicale) et l'*istiʿmāl* (usage contextuel). Ce cadre interdisciplinaire permet d'examiner non seulement les significations lexicales des mots, mais aussi les significations idéologiques et associatives qu'ils acquièrent dans des contextes historiques déterminés.

L'étude adopte une méthodologie de recherche qualitative. Son corpus se compose de journaux britanniques, américains et français publiés à la fin du XIXe siècle et au début du XXe siècle. Une attention particulière est accordée à des publications telles que *The Times*, *The New York Times*, *The Daily Chronicle*, *Punch* et *Le Figaro*, qui ont toutes joué un rôle influent dans la formation de l'opinion publique occidentale de l'époque. Seuls ont été retenus dans le corpus les articles d'information, les articles d'opinion et les caricatures faisant directement référence à Abdülhamid II et comportant des éléments d'humiliation, de satire, d'exclusion, d'altérisation ou de violence linguistique. Les matériaux recueillis ont été examinés selon une méthodologie intégrée combinant l'analyse philologique et l'analyse critique du discours. Dans ce cadre, les significations lexicales, les transformations sémantiques contextuelles, les expressions métaphoriques, les schèmes discursifs récurrents, les champs sémantiques associatifs et les fonctions idéologiques ont fait l'objet d'une analyse détaillée. En outre, des stratégies discursives telles que la répétition, la stéréotypisation, la dramatisation, la généralisation et l'altérisation ont été étudiées afin d'expliquer comment la presse occidentale a construit et stabilisé une image publique particulière d'Abdülhamid II.

L'analyse montre que le discours visant Abdülhamid II dans la presse occidentale s'est constitué en une structure idéologique produisant systématiquement de l'humiliation, de la satire et de la violence linguistique, au lieu de demeurer dans les limites d'un journalisme neutre. Des expressions telles que « le Sultan rouge », « le Grand Assassin », « le Sultan sanguinaire » et « le Tyran oriental » ne fonctionnaient pas simplement comme des étiquettes politiques : elles sont progressivement devenues des codes discursifs ancrés dans la mémoire collective par leur répétition continue, créant ainsi une impression de réalité historique incontestable. L'adjectif « rouge », par exemple, suscitait de manière récurrente des associations avec le sang, la mort et la brutalité ; « sanguinaire » évoquait la barbarie et un imaginaire antinomique de la civilisation, tandis qu'« assassin » instaurait une perception persistante de violence et de criminalité. Ces expressions ont donc transcendé leurs significations lexicales pour acquérir de nouvelles fonctions idéologiques et sémantiques, associant Abdülhamid II à la peur, à la violence et à la barbarie. Parallèlement, les caricatures politiques, les métaphores visuelles et les titres sensationnalistes fonctionnaient comme des systèmes de représentation complémentaires renforçant cette même construction discursive. Par ce processus, l'identité politique d'un souverain particulier s'est progressivement transformée en une représentation symbolique de l'Empire ottoman et, plus largement, de l'Orient lui-même.

L'un des principaux résultats de l'étude est que le discours entourant Abdülhamid II ne peut être expliqué par la seule pratique journalistique, mais doit être compris dans le cadre plus large de la pensée orientaliste. Des expressions telles que « le Despote oriental » (Oriental Despot), « le Tyran mahométan » (Mohammedan Tyrant) et « l'Abominable Turc » (Unspeakable Turk) ne visaient pas uniquement Abdülhamid II : elles présentaient également l'Empire ottoman, le peuple turc et le monde islamique comme irrationnels, violents, arriérés et fondamentalement opposés à la civilisation. À cet égard, le discours dépassait la critique d'un souverain particulier pour devenir un système de représentation réductionniste définissant tout un espace géographique et toute une civilisation. Comme le souligne la philologie arabe classique, le sens des mots découle non seulement de leurs définitions lexicales, mais aussi de leur usage contextuel. La présente étude montre que le discours de la presse occidentale opérait précisément selon ce mécanisme : la récurrence des choix lexicaux engendrait progressivement de nouveaux champs de signification idéologique. Le langage cessait ainsi de fonctionner comme un moyen neutre de décrire la réalité historique pour devenir un mécanisme discursif actif de reconstruction de la réalité elle-même.

En conclusion, cette étude soutient que le discours d'humiliation, de satire et de violence linguistique dirigé contre Abdülhamid II dans la presse occidentale ne saurait être compris comme un simple reflet naturel des événements historiques. Il constitue plutôt un système de représentation à plusieurs niveaux, construit au moyen de mécanismes philologiques, sémantiques et discursifs. En associant la théorie arabe classique de la relation entre l'expression verbale et le sens aux approches contemporaines de l'analyse du discours, l'étude

met en évidence une dimension philologique relativement peu explorée dans la littérature existante. Elle envisage par conséquent la représentation d'Abdülhamid II dans la presse occidentale non seulement comme un phénomène historique, mais également comme un processus discursif au sein duquel le sens, l'idéologie et la violence linguistique étaient conjointement produits. Ce faisant, elle apporte une contribution interdisciplinaire originale aux domaines de la philologie, des études médiatiques, de l'analyse du discours, de l'orientalisme et des études ottomanes.

Mots-clés : Langue et littérature arabes, Abdülhamid II, presse occidentale, orientalisme, violence linguistique.

Resumen Estructurado:

Desde el último cuarto del siglo XIX, la prensa occidental evolucionó gradualmente de un medio que se limitaba a informar sobre el Imperio otomano y sus gobernantes a un poderoso espacio discursivo de producción de percepciones políticas y culturales. Los periódicos británicos, estadounidenses y franceses se convirtieron en los principales canales mediante los cuales se presentaba el Imperio otomano a la opinión pública occidental, mientras que el lenguaje que empleaban trascendió la transmisión objetiva de los acontecimientos históricos y comenzó a construir representaciones ideológicas. En este proceso, el sultán Abdülhamid II fue retratado no solo como el soberano del Imperio otomano, sino también como una figura simbólica reconstruida mediante expresiones como «el Sultán Rojo» (The Red Sultan), «el Gran Asesino» (Great Assassin), «el Sultán Sanguinario» (Bloody Sultan), «el Tirano Oriental» (Oriental Tyrant) y «Abdul el Maldito» (Abdul the Damned). Estas denominaciones no deben considerarse descripciones periodísticas neutrales surgidas de manera natural de los acontecimientos históricos; por el contrario, funcionaban como instrumentos discursivos producidos dentro de marcos políticos, culturales e ideológicos específicos. En consecuencia, la prensa occidental dejó de operar como un espejo que reflejaba la realidad y se convirtió en un mecanismo que la reconstruía mediante determinados conceptos, metáforas y patrones de representación.

La mayoría de los estudios previos sobre la representación de Abdülhamid II en la prensa occidental se han desarrollado en los ámbitos de la historia, la ciencia política, la diplomacia y las relaciones internacionales. Aunque estos trabajos explican la aparición de la imagen negativa de Abdülhamid II en relación con los procesos históricos, prestan una atención relativamente limitada a los procesos lingüísticos mediante los cuales dicha imagen fue producida, reproducida y consolidada. Sin embargo, los adjetivos, las metáforas, las analogías y los patrones discursivos recurrentes en los textos periodísticos configuraron no solo la imagen de un gobernante político, sino también la representación de toda una civilización. Por esta razón, el presente estudio aborda la cuestión no meramente como un examen de documentos históricos, sino como una investigación sobre la función ideológica del lenguaje y su capacidad para producir significado. Su marco teórico combina la teoría del orientalismo de Edward Said, el concepto de discurso de Michel Foucault, el análisis crítico del discurso de Norman Fairclough y el enfoque del discurso ideológico de Teun A. van Dijk con los conceptos lingüísticos de la tradición árabe clásica relativos a la relación entre *lafẓ* (expresión verbal) y *maʿnā* (significado), así como a la distinción entre *waḍʿ* (asignación léxica) e *istiʿmāl* (uso contextual). Este marco interdisciplinario permite examinar no solo los significados léxicos de las palabras, sino también los significados ideológicos y asociativos que adquieren en contextos históricos específicos.

El estudio adopta una metodología de investigación cualitativa. Su corpus está compuesto por periódicos británicos, estadounidenses y franceses publicados a finales del siglo XIX y principios del XX. Se presta especial atención a publicaciones como *The Times*, *The New York Times*, *The Daily Chronicle*, *Punch* y *Le Figaro*, todas ellas influyentes en la formación de la opinión pública occidental de la época. Únicamente se incluyeron en el corpus noticias, artículos de opinión y caricaturas que aludían directamente a Abdülhamid II y contenían elementos de humillación, sátira, exclusión, construcción de la alteridad o violencia lingüística. Los materiales recopilados se examinaron mediante una metodología integrada que combina el análisis filológico con el análisis crítico del discurso. En este marco, se analizaron detalladamente los significados léxicos, las transformaciones semánticas contextuales, las expresiones metafóricas, los patrones discursivos recurrentes, los campos semánticos asociativos y las funciones ideológicas. Asimismo, se examinaron estrategias discursivas como la repetición, la estereotipación, la dramatización, la generalización y la construcción de la alteridad para explicar cómo la prensa occidental construyó y estabilizó una determinada imagen pública de Abdülhamid II.

El análisis demuestra que el discurso dirigido contra Abdülhamid II en la prensa occidental se convirtió en una estructura ideológica que producía sistemáticamente humillación, sátira y violencia lingüística, en lugar de mantenerse dentro de los límites del periodismo neutral. Expresiones como «el Sultán Rojo», «el Gran Asesino», «el Sultán Sanguinario» y «el Tirano Oriental» no funcionaron únicamente como etiquetas políticas, sino que se transformaron gradualmente en códigos discursivos arraigados en la memoria colectiva mediante su repetición continua, lo que generó una impresión de realidad histórica incuestionable. El adjetivo «rojo», por ejemplo, suscitaba de manera constante asociaciones con la sangre, la muerte y la brutalidad; «sanguinario» evocaba la barbarie y un imaginario contrario a la civilización, mientras que «asesino» instauraba una percepción persistente de violencia y criminalidad. En consecuencia, estas expresiones trascendieron sus significados léxicos y adquirieron nuevas funciones ideológicas y semánticas que identificaban a Abdülhamid II con el miedo, la violencia y la barbarie. Simultáneamente, las caricaturas políticas, las metáforas visuales y los titulares sensacionalistas operaban como sistemas complementarios de representación que reforzaban la misma construcción discursiva. Mediante este proceso, la identidad política de un gobernante concreto se transformó progresivamente en una representación simbólica del Imperio otomano y, en un sentido más amplio, del propio Oriente.

Uno de los principales hallazgos del estudio es que el discurso en torno a Abdülhamid II no puede explicarse exclusivamente a partir de la práctica periodística, sino que debe comprenderse dentro del marco más amplio del pensamiento orientalista. Expresiones como «el Déspota Oriental» (Oriental Despot), «el Tirano Mahometano» (Mohammedan Tyrant) y «el Turco Abominable» (Unspeakable Turk) no se dirigían únicamente contra Abdülhamid II, sino que también presentaban al Imperio otomano, al pueblo turco y al mundo islámico como irracionales, violentos, atrasados y fundamentalmente opuestos a la civilización. En este sentido, el discurso trascendió la crítica a un gobernante particular y se convirtió en un sistema reduccionista de representación que definía todo un espacio geográfico y una civilización entera. Como subraya la filología árabe clásica, el significado de las palabras no deriva únicamente de sus definiciones léxicas, sino también de su uso contextual. El presente estudio demuestra que el discurso de la prensa occidental operaba precisamente mediante este mecanismo: las elecciones léxicas reiteradas generaban gradualmente nuevos campos de significado ideológico. Por consiguiente, el lenguaje dejó de funcionar como un medio neutral para describir la realidad histórica y se convirtió en un mecanismo discursivo activo que reconstruía la propia realidad.

En conclusión, este estudio sostiene que el discurso de humillación, sátira y violencia lingüística dirigido contra Abdülhamid II en la prensa occidental no puede entenderse como un mero reflejo natural de los acontecimientos históricos. Constituye, más bien, un sistema de representación de múltiples niveles construido mediante mecanismos filológicos, semánticos y discursivos. Al combinar la teoría árabe clásica de la relación entre la expresión verbal y el significado con los enfoques contemporáneos del análisis del discurso, el estudio pone de relieve una dimensión filológica que ha recibido una atención relativamente escasa en la literatura existente. En consecuencia, examina la representación de Abdülhamid II en la prensa occidental no solo como un fenómeno histórico, sino también como un proceso discursivo mediante el cual el significado, la ideología y la violencia lingüística se produjeron conjuntamente. De este modo, ofrece una contribución interdisciplinaria original a los campos de la filología, los estudios de comunicación, el análisis del discurso, el orientalismo y los estudios otomanos.

Palabras clave: Lengua y literatura árabes, Abdülhamid II, prensa occidental, orientalismo, violencia lingüística.

结构式摘要：

自十九世纪最后四分之一时期以来，西方报刊逐渐从单纯报道奥斯曼帝国及其统治者的媒介，演变为塑造政治与文化认知的强大话语场域。英国、美国和法国的报刊成为西方公众认识奥斯曼帝国的主要渠道，而其所使用的语言也超越了对历史事件的客观传递，开始建构意识形态表征。在这一过程中，苏丹阿卜杜勒·哈米德二世不仅被描绘为奥斯曼帝国的统治者，而且被重构为一个象征性人物，其形象通过“红色苏丹”（The Red Sultan）、“大刺客”（Great Assassin）、“嗜血苏丹”（Bloody Sultan）、“东方暴君”（Oriental Tyrant）和“被诅咒的阿卜杜勒”（Abdul the Damned）等称谓加以塑造。这些称谓不应被视为由历史事件自然衍生的中性新闻描述；相反，它们是在特定政治、

文化和意识形态框架内生成的话语工具。因此，西方报刊不再仅仅充当反映现实的镜像，而是成为通过特定概念、隐喻和表征模式重构现实的机制。

以往关于西方报刊中阿卜杜勒·哈米德二世形象表征的研究，大多开展于历史学、政治学、外交学和国际关系等学科领域。尽管这些研究结合历史发展解释了阿卜杜勒·哈米德二世负面形象的形成，但对这一形象得以生产、再生产与巩固的语言过程关注相对有限。然而，报刊文本中反复出现的形容词、隐喻、类比和话语模式，不仅塑造了一位政治统治者的形象，也建构了对整个文明的表征。因此，本研究并非仅将这一问题视为对历史文献的考察，而是将其作为探究语言的意识形态功能及其意义生产能力的切入点。研究的理论框架将爱德华·萨义德的东方主义理论、米歇尔·福柯的话语概念、诺曼·费尔克拉夫的批评话语分析，以及特恩·A. 范戴克的意识形态话语研究路径，与古典阿拉伯语言学中关于 *lafẓ*（语词表达）与 *maʿnā*（意义）关系的理论概念相结合，同时纳入 *waḍʿ*（词义设定）与 *istiʿmāl*（语境使用）之间的区分。这一跨学科框架不仅能够考察词语的词汇意义，还能分析其在特定历史语境中获得的意识形态意义与联想意义。

本研究采用质性研究方法，语料库由十九世纪末至二十世纪初出版的英国、美国和法国报刊构成。研究重点关注《泰晤士报》（The Times）、《纽约时报》（The New York Times）、《每日纪事报》（The Daily Chronicle）、《笨拙》（Punch）和《费加罗报》（Le Figaro）等刊物；这些报刊均在塑造当时西方公众舆论方面发挥了重要作用。语料库仅纳入直接涉及阿卜杜勒·哈米德二世，并包含羞辱、讽刺、排斥、他者化或语言暴力要素的新闻报道、评论文章与讽刺漫画。研究运用语文学分析与批评话语分析相结合的综合方法，对所收集材料进行考察。在这一框架下，详细分析词汇意义、语境中的语义转变、隐喻表达、反复出现的话语模式、联想语义场及其意识形态功能。此外，研究还考察了重复、刻板化、戏剧化、概括化和他者化等话语策略，以解释西方报刊如何建构并固化阿卜杜勒·哈米德二世的特定公众形象。

分析表明，西方报刊中针对阿卜杜勒·哈米德二世的话语并未停留于中立新闻报道的范围，而是逐渐发展为一种系统性生产羞辱、讽刺和语言暴力的意识形态结构。“红色苏丹”“大刺客”“嗜血苏丹”和“东方暴君”等表达并非仅仅充当政治标签，而是在持续重复中逐渐成为嵌入集体记忆的话语编码，从而营造出一种不容置疑的历史真实感。例如，形容词“红色”不断引发关于鲜血、死亡和残暴的联想；“嗜血”唤起野蛮及与文明相对立的意象；“刺客”则确立了与暴力和犯罪相关的持久认知。因此，这些表达超越了其词汇意义，获得了新的意识形态功能与语义功能，使阿卜杜勒·哈米德二世与恐惧、暴力和野蛮紧密相连。与此同时，政治漫画、视觉隐喻和耸动标题作为相互补充的表征系统，共同强化了同一话语建构。在这一过程中，一位具体统治者的政治身份逐渐转化为奥斯曼帝国乃至整个东方的象征性表征。

本研究的一项主要发现是，围绕阿卜杜勒·哈米德二世形成的话语不能仅通过新闻实践加以解释，而应置于东方主义思想的更广泛框架中予以理解。“东方专制君主”（Oriental Despot）、“穆罕默德教暴君”（Mohammedan Tyrant）和“恶劣得难以言表的土耳其人”（Unspeakable Turk）等表达，不仅针对阿卜杜勒·哈米德二世个人，也将奥斯曼帝国、土耳其人民和伊斯兰世界描绘为非理性、暴力、落后且在根本上与文明相对立的存在。从这一意义上说，这一话语超越了对个别统治者的批评，演变为一种界定整个地理空间与文明的化约式表征体系。正如古典阿拉伯语文学所强调的，词语的意义不仅源于其词汇定义，也源于其在具体语境中的使用。本研究表明，西方报刊话语恰恰通过这一机制运作：反复出现的词汇选择逐渐生成了新的意识形态意义场。因此，语言不再仅仅作为描述历史现实的中性媒介，而是成为主动重构现实本身的话语机制。

综上，本研究认为，西方报刊中针对阿卜杜勒·哈米德二世的羞辱、讽刺和语言暴力话语，不能仅被理解为历史事件的自然反映。相反，它是一个通过语文学、语义和话语机制建构而成的多层次表征体系。通过将古典阿拉伯关于语词表达与意义关系的理论同当代话语分析方法相结合，本研究凸显了既有文献中相对缺乏关注的语文学维度。因此，研究不仅将西方报刊中阿卜杜勒·哈米德二世的形象表征视为一种历史现象，还将其理解为意义、意识形态与语言暴力得以共同生产的话语过程。由此，本研究为语文学、媒介研究、话语分析、东方主义研究和奥斯曼研究等领域提供了具有原创性的跨学科贡献。

关键词： 阿拉伯语言文学，阿卜杜勒·哈米德二世，西方报刊，东方主义，语言暴力。

Структурированная Аннотация:

Начиная с последней четверти XIX века западная пресса постепенно трансформировалась из средства, лишь сообщавшего об Османской империи и её правителях, во влиятельное дискурсивное пространство формирования политических и культурных представлений. Британские, американские и французские газеты стали основными каналами, посредством которых западная общественность знакомилась с Османской империей, тогда как используемый ими язык вышел за пределы объективной передачи исторических событий и стал инструментом конструирования идеологических репрезентаций. В рамках этого процесса султан Абдул-Хамид II изображался не просто как правитель Османской империи, но и как символическая фигура, реконструируемая посредством таких выражений, как «Красный султан» (The Red Sultan), «Великий убийца» (Great Assassin), «Кровавый султан» (Bloody Sultan), «Восточный тиран» (Oriental Tyrant) и «Абдул Проклятый» (Abdul the Damned). Эти обозначения не следует рассматривать как нейтральные журналистские характеристики, естественным образом вытекавшие из исторических событий; напротив, они функционировали как дискурсивные инструменты, сформированные в определённых политических, культурных и идеологических рамках. В результате западная пресса перестала выступать зеркалом, отражающим действительность, и превратилась в механизм её реконструирования посредством конкретных понятий, метафор и моделей репрезентации.

Большинство предшествующих исследований репрезентации Абдул-Хамида II в западной прессе выполнено в рамках истории, политологии, дипломатии и международных отношений. Хотя эти работы объясняют возникновение негативного образа Абдул-Хамида II в связи с историческими процессами, они уделяют сравнительно ограниченное внимание языковым механизмам, посредством которых данный образ создавался, воспроизводился и закреплялся. Между тем повторяющиеся в газетных текстах прилагательные, метафоры, аналогии и дискурсивные модели формировали не только образ политического правителя, но и репрезентацию целой цивилизации. Поэтому в настоящем исследовании данная проблематика рассматривается не просто как предмет изучения исторических документов, а как основание для анализа идеологической функции языка и его смыслопорождающего потенциала. Теоретическая основа исследования объединяет теорию ориентализма Эдварда Саида, концепцию дискурса Мишеля Фуко, критический дискурс-анализ Нормана Фэркло и подход Тёна А. ван Дейка к исследованию идеологического дискурса с понятиями классической арабской лингвистической традиции, касающимися соотношения *lafẓ* (словесного выражения) и *maʿnā* (смысла), а также разграничения *waḍʿ* (закрепления лексического значения) и *istiʿmāl* (контекстуального употребления). Эта междисциплинарная основа позволяет исследовать не только лексические значения слов, но и идеологические и ассоциативные смыслы, приобретаемые ими в конкретных исторических контекстах.

В исследовании применяется качественная методология. Его корпус составляют британские, американские и французские газеты, опубликованные в конце XIX — начале XX века. Особое внимание уделяется таким изданиям, как *The Times*, *The New York Times*, *The Daily Chronicle*, *Punch* и *Le Figaro*, каждое из которых играло значимую роль в формировании западного общественного мнения того времени. В корпус включены исключительно новостные материалы, статьи, выражающие авторскую позицию, и карикатуры, непосредственно относящиеся к Абдул-Хамиду II и содержащие элементы унижения, сатиры, исключения, конструирования инаковости или языкового насилия. Собранные материалы исследованы с применением комплексной методологии, сочетающей филологический анализ с критическим дискурс-анализом. В этих рамках подробно рассмотрены лексические значения, контекстуальные семантические трансформации, метафорические выражения, повторяющиеся дискурсивные модели, ассоциативно-семантические поля и идеологические функции. Кроме того, проанализированы такие дискурсивные стратегии, как повторение, стереотипизация, драматизация, обобщение и конструирование инаковости, с целью объяснить, каким образом западная пресса создавала и закрепляла определённый публичный образ Абдул-Хамида II.

Анализ показывает, что дискурс, направленный против Абдул-Хамида II в западной прессе, не оставался в пределах нейтральной журналистики, а превратился в идеологическую структуру,

систематически воспроизводившую унижение, сатиру и языковое насилие. Такие выражения, как «Красный султан», «Великий убийца», «Кровавый султан» и «Восточный тиран», функционировали не просто как политические ярлыки, но постепенно становились дискурсивными кодами, закреплявшимися в коллективной памяти посредством непрерывного повторения и тем самым создававшими впечатление неоспоримой исторической реальности. Так, прилагательное «красный» устойчиво порождало ассоциации с кровью, смертью и жестокостью; слово «кровавый» вызывало образы варварства и противопоставления цивилизации, тогда как слово «убийца» формировало устойчивое восприятие, связанное с насилием и преступностью. В результате эти выражения выходили за пределы своих лексических значений и приобретали новые идеологические и семантические функции, отождествляя Абдул-Хамида II со страхом, насилием и варварством. Одновременно политические карикатуры, визуальные метафоры и сенсационные заголовки выступали взаимодополняющими системами репрезентации, усиливавшими одну и ту же дискурсивную конструкцию. В ходе этого процесса политическая идентичность отдельного правителя постепенно трансформировалась в символическую репрезентацию Османской империи и, в более широком смысле, самого Востока.

Один из основных результатов исследования заключается в том, что дискурс вокруг Абдул-Хамида II невозможно объяснить исключительно особенностями журналистской практики: его необходимо рассматривать в более широком контексте ориенталистской мысли. Такие выражения, как «Восточный деспот» (Oriental Despot), «Магометанский тиран» (Mohammedan Tyrant) и «Неописуемо чудовищный турок» (Unspeakable Turk), были направлены не только против Абдул-Хамида II, но и представляли Османскую империю, турецкий народ и исламский мир как иррациональные, склонные к насилию, отсталые и принципиально противоположные цивилизации. В этом отношении дискурс выходил за рамки критики отдельного правителя и превращался в редукционистскую систему репрезентации, определявшую образ целого географического пространства и цивилизации. Как подчёркивает классическая арабская филология, значение слов формируется не только на основе их лексических определений, но и посредством контекстуального употребления. Настоящее исследование показывает, что дискурс западной прессы функционировал именно благодаря этому механизму: повторяющийся выбор определённых лексических единиц постепенно порождал новые идеологические смысловые поля. Таким образом, язык переставал быть нейтральным средством описания исторической действительности и становился активным дискурсивным механизмом реконструирования самой реальности.

В заключение в исследовании обосновывается положение о том, что дискурс унижения, сатиры и языкового насилия, направленный против Абдул-Хамида II в западной прессе, нельзя понимать лишь как естественное отражение исторических событий. Напротив, он представляет собой многоуровневую систему репрезентации, сконструированную посредством филологических, семантических и дискурсивных механизмов. Объединяя классическую арабскую теорию соотношения словесного выражения и смысла с современными подходами к анализу дискурса, исследование выявляет филологическое измерение, которому в существующей научной литературе уделялось сравнительно мало внимания. Соответственно, репрезентация Абдул-Хамида II в западной прессе рассматривается не только как историческое явление, но и как дискурсивный процесс, в рамках которого совместно производились смысл, идеология и языковое насилие. Тем самым исследование вносит оригинальный междисциплинарный вклад в филологию, медиаисследования, анализ дискурса, исследования ориентализма и османистику.

Ключевые слова: арабский язык и литература, Абдул-Хамид II, западная пресса, ориентализм, языковое насилие.

संरचित सार:

उन्नीसवीं शताब्दी के अंतिम चतुर्थांश से पश्चिमी प्रेस क्रमशः ऐसे माध्यम से, जो केवल उस्मानी साम्राज्य और उसके शासकों के बारे में समाचार प्रस्तुत करता था, राजनीतिक और सांस्कृतिक धारणाओं का उत्पादन करने वाले एक प्रभावशाली विमर्शात्मक क्षेत्र में परिवर्तित हो गया। ब्रिटिश, अमेरिकी और फ़्रांसीसी समाचारपत्र वे प्रमुख माध्यम बन गए जिनके द्वारा पश्चिमी जनमत को उस्मानी साम्राज्य से परिचित कराया जाता था। साथ ही, उनकी भाषा ऐतिहासिक घटनाओं

के वस्तुनिष्ठ संप्रेषण से आगे बढ़कर विचारधारात्मक निरूपणों का निर्माण करने लगी। इस प्रक्रिया में सुल्तान अब्दुल हमीद द्वितीय को केवल उस्मानी साम्राज्य के शासक के रूप में नहीं, बल्कि एक ऐसे प्रतीकात्मक व्यक्तित्व के रूप में चित्रित किया गया, जिसका पुनर्निर्माण "लाल सुल्तान" (The Red Sultan), "महाहत्यारा" (Great Assassin), "रक्तरंजित सुल्तान" (Bloody Sultan), "प्राच्य अत्याचारी" (Oriental Tyrant) और "अभिशप्त अब्दुल" (Abdul the Damned) जैसी अभिव्यक्तियों के माध्यम से किया गया था। इन पदनामों को ऐतिहासिक घटनाओं से स्वाभाविक रूप से उत्पन्न तटस्थ पत्रकारितापरक विवरण नहीं माना जाना चाहिए; इसके विपरीत, ये विशिष्ट राजनीतिक, सांस्कृतिक और विचारधारात्मक ढाँचों के भीतर निर्मित विमर्शात्मक उपकरणों के रूप में कार्य करते थे। परिणामस्वरूप, पश्चिमी प्रेस यथार्थ को प्रतिबिंबित करने वाले दर्पण के बजाय विशिष्ट अवधारणाओं, रूपकों और निरूपण-प्रतिमानों के माध्यम से यथार्थ का पुनर्निर्माण करने वाला तंत्र बन गया।

पश्चिमी प्रेस में अब्दुल हमीद द्वितीय के निरूपण से संबंधित अधिकांश पूर्ववर्ती अध्ययन इतिहास, राजनीति विज्ञान, कूटनीति और अंतरराष्ट्रीय संबंधों के अनुशासनात्मक क्षेत्रों में किए गए हैं। यद्यपि ये अध्ययन ऐतिहासिक घटनाक्रमों के संदर्भ में अब्दुल हमीद द्वितीय की नकारात्मक छवि के उद्भव की व्याख्या करते हैं, तथापि उन भाषिक प्रक्रियाओं पर अपेक्षाकृत सीमित ध्यान देते हैं जिनके माध्यम से इस छवि का उत्पादन, पुनरुत्पादन और सुदृढ़ीकरण हुआ। किंतु समाचारपत्रों के पाठों में बार-बार प्रयुक्त विशेषणों, रूपकों, सादृश्यों और विमर्शात्मक प्रतिमानों ने न केवल एक राजनीतिक शासक की छवि को आकार दिया, बल्कि एक संपूर्ण सभ्यता के निरूपण को भी निर्मित किया। इसी कारण, प्रस्तुत अध्ययन इस विषय को केवल ऐतिहासिक दस्तावेज़ों की जाँच के रूप में नहीं, बल्कि भाषा के विचारधारात्मक प्रकार्य और उसकी अर्थ-उत्पादक क्षमता के अन्वेषण के रूप में ग्रहण करता है। इसका सैद्धांतिक ढाँचा एडवर्ड सईद के प्राच्यवाद-सिद्धांत, मिशेल फ़ूको की विमर्श-संकल्पना, नॉर्मन फ़ेयरक्लफ़ के आलोचनात्मक विमर्श विश्लेषण और ट्यून ए. वान डाइक के विचारधारात्मक विमर्श संबंधी दृष्टिकोण को शास्त्रीय अरबी भाषिक परंपरा में *लफ़्ज़* (*lafẓ*; शाब्दिक अभिव्यक्ति) और *मअना* (*maʿnā*; अर्थ) के संबंध तथा *वज़्अ* (*waḍʿ*; शाब्दिक अर्थ-निर्धारण) और *इस्तिअमाल* (*istiʿmāl*; संदर्भगत प्रयोग) के बीच भेद से संबंधित अवधारणाओं के साथ संयोजित करता है। यह अंतर्विषयी ढाँचा न केवल शब्दों के कोशीय अर्थों की जाँच संभव बनाता है, बल्कि उन विचारधारात्मक और साहचर्यात्मक अर्थों के विश्लेषण की भी अनुमति देता है जिन्हें वे विशिष्ट ऐतिहासिक संदर्भों में ग्रहण करते हैं।

अध्ययन में गुणात्मक शोध-पद्धति अपनाई गई है। इसका पाठ-संग्रह उन्नीसवीं शताब्दी के उत्तरार्ध और बीसवीं शताब्दी के प्रारंभ में प्रकाशित ब्रिटिश, अमेरिकी और फ़्रांसीसी समाचारपत्रों से निर्मित है। *द टाइम्स* (The Times), *द न्यूयॉर्क टाइम्स* (The New York Times), *द डेली क्रॉनिकल* (The Daily Chronicle), *पंच* (Punch) और *ले फ़िगारो* (Le Figaro) जैसे प्रकाशनों पर विशेष ध्यान दिया गया है, जिन्होंने तत्कालीन पश्चिमी जनमत के निर्माण में प्रभावशाली भूमिका निभाई थी। पाठ-संग्रह में केवल उन्हीं समाचार-रिपोर्टों, विचारपरक लेखों और व्यंग्यचित्रों को शामिल किया गया है जो सीधे अब्दुल हमीद द्वितीय का उल्लेख करते हैं और जिनमें अवमानना, व्यंग्य, बहिष्करण, अन्यीकरण अथवा भाषिक हिंसा के तत्त्व उपस्थित हैं। संकलित सामग्री की जाँच भाषाशास्त्रीय विश्लेषण और आलोचनात्मक विमर्श विश्लेषण को संयोजित करने वाली एक समेकित पद्धति के माध्यम से की गई। इस रूपरेखा के अंतर्गत कोशीय अर्थों, संदर्भगत अर्थ-परिवर्तनों, रूपकात्मक अभिव्यक्तियों, आवर्ती विमर्शात्मक प्रतिमानों, साहचर्यात्मक अर्थक्षेत्रों और विचारधारात्मक प्रकार्यों का विस्तृत विश्लेषण किया गया। इसके अतिरिक्त, पुनरावृत्ति, रूढ़िबद्ध छवि-निर्माण, नाटकीकरण, सामान्यीकरण और अन्यीकरण जैसी विमर्शात्मक रणनीतियों की जाँच की गई, ताकि यह स्पष्ट किया जा सके कि पश्चिमी प्रेस ने अब्दुल हमीद द्वितीय की एक विशिष्ट सार्वजनिक छवि का निर्माण और स्थिरीकरण किस प्रकार किया।

विश्लेषण दर्शाता है कि पश्चिमी प्रेस में अब्दुल हमीद द्वितीय को लक्षित करने वाला विमर्श तटस्थ पत्रकारिता की सीमाओं में रहने के बजाय एक ऐसी विचारधारात्मक संरचना के रूप में विकसित हुआ जो व्यवस्थित रूप से अवमानना, व्यंग्य और भाषिक हिंसा का उत्पादन करती थी। "लाल सुल्तान", "महाहत्यारा", "रक्तरंजित सुल्तान" और "प्राच्य अत्याचारी" जैसी अभिव्यक्तियाँ केवल राजनीतिक संज्ञाओं के रूप में कार्य नहीं करती थीं, बल्कि निरंतर पुनरावृत्ति के माध्यम से क्रमशः सामूहिक स्मृति में अंतर्निहित विमर्शात्मक संकेत-संहिताओं में परिवर्तित हो गईं और इस प्रकार निर्विवाद ऐतिहासिक यथार्थ का आभास उत्पन्न करने लगीं। उदाहरणार्थ, "लाल" विशेषण निरंतर रक्त, मृत्यु और क्रूरता से संबंधित साहचर्य उत्पन्न करता था; "रक्तरंजित" बर्बरता और सभ्यता-विरोधी बिंबों को उद्घाटित करता था, जबकि "हत्यारा" हिंसा और अपराधपरकता की एक स्थायी धारणा स्थापित करता था। फलस्वरूप, ये अभिव्यक्तियाँ अपने कोशीय अर्थों से आगे बढ़कर नए विचारधारात्मक और अर्थगत प्रकार्य ग्रहण करने लगीं, जिनके माध्यम से अब्दुल हमीद द्वितीय को भय, हिंसा और बर्बरता के साथ अभिन्न रूप से जोड़ा गया। इसी समय, राजनीतिक व्यंग्यचित्र, दृश्य रूपक और सनसनीखेज़ शीर्षक निरूपण की पूरक प्रणालियों के रूप में कार्य करते हुए उसी विमर्शात्मक संरचना को सुदृढ़ करते रहे। इस प्रक्रिया के

माध्यम से एक व्यक्तिगत शासक की राजनीतिक पहचान क्रमशः उस्मानी साम्राज्य और, अधिक व्यापक रूप में, स्वयं प्राच्य जगत के प्रतीकात्मक निरूपण में परिवर्तित हो गई।

अध्ययन का एक प्रमुख निष्कर्ष यह है कि अब्दुल हमीद द्वितीय से संबंधित विमर्श की व्याख्या केवल पत्रकारितापरक व्यवहार के आधार पर नहीं की जा सकती; इसके बजाय, उसे प्राच्यवादी चिंतन के व्यापक ढाँचे में समझना आवश्यक है। "प्राच्य निरंकुश शासक" (Oriental Despot), "मुहम्मदी अत्याचारी" (Mohammedan Tyrant) और "अवर्णनीय रूप से घृणित तुर्क" (Unspeakable Turk) जैसी अभिव्यक्तियाँ केवल अब्दुल हमीद द्वितीय को लक्षित नहीं करती थीं, बल्कि उस्मानी साम्राज्य, तुर्क जनता और इस्लामी जगत को भी अविवेकी, हिंसक, पिछड़े और मूलतः सभ्यता-विरोधी के रूप में चित्रित करती थीं। इस दृष्टि से, यह विमर्श किसी एक शासक की आलोचना से आगे बढ़कर एक ऐसे अपचयनवादी निरूपण-तंत्र में विकसित हुआ जो एक संपूर्ण भौगोलिक क्षेत्र और सभ्यता को परिभाषित करता था। जैसा कि शास्त्रीय अरबी भाषाशास्त्र रेखांकित करता है, शब्दों का अर्थ केवल उनकी कोशीय परिभाषाओं से नहीं, बल्कि उनके संदर्भगत प्रयोग से भी उत्पन्न होता है। प्रस्तुत अध्ययन दर्शाता है कि पश्चिमी प्रेस का विमर्श ठीक इसी तंत्र के माध्यम से संचालित होता था: बार-बार किए गए विशिष्ट शब्द-चयनों ने क्रमशः नए विचारधारात्मक अर्थक्षेत्रों को जन्म दिया। इस प्रकार, भाषा ऐतिहासिक यथार्थ का वर्णन करने वाला तटस्थ माध्यम नहीं रही, बल्कि स्वयं यथार्थ का पुनर्निर्माण करने वाला एक सक्रिय विमर्शात्मक तंत्र बन गई।

निष्कर्षतः, यह अध्ययन प्रतिपादित करता है कि पश्चिमी प्रेस में अब्दुल हमीद द्वितीय के विरुद्ध प्रयुक्त अवमानना, व्यंग्य और भाषिक हिंसा के विमर्श को केवल ऐतिहासिक घटनाओं के स्वाभाविक प्रतिबिंब के रूप में नहीं समझा जा सकता। इसके विपरीत, यह भाषाशास्त्रीय, अर्थगत और विमर्शात्मक तंत्रों के माध्यम से निर्मित एक बहुस्तरीय निरूपण-प्रणाली है। शाब्दिक अभिव्यक्ति और अर्थ के बीच संबंध के शास्त्रीय अरबी सिद्धांत को विमर्श विश्लेषण के समकालीन दृष्टिकोणों के साथ संयोजित करके यह अध्ययन एक ऐसे भाषाशास्त्रीय आयाम को उजागर करता है जिस पर विद्यमान शोध-साहित्य में अपेक्षाकृत कम ध्यान दिया गया है। तदनुसार, यह पश्चिमी प्रेस में अब्दुल हमीद द्वितीय के निरूपण का मूल्यांकन केवल एक ऐतिहासिक परिघटना के रूप में नहीं, बल्कि एक ऐसी विमर्शात्मक प्रक्रिया के रूप में करता है जिसके माध्यम से अर्थ, विचारधारा और भाषिक हिंसा का संयुक्त उत्पादन हुआ। इस प्रकार, यह अध्ययन भाषाशास्त्र, मीडिया अध्ययन, विमर्श विश्लेषण, प्राच्यवाद और उस्मानी अध्ययन के क्षेत्रों में एक मौलिक अंतर्विषयी योगदान प्रस्तुत करता है।

मुख्य शब्द: अरबी भाषा और साहित्य, अब्दुल हमीद द्वितीय, पश्चिमी प्रेस, प्राच्यवाद, भाषिक हिंसा।

Yapılandırılmış Özet:

XIX. yüzyılın son çeyreğinden itibaren Batı basını, Osmanlı Devleti ve onun yöneticileri hakkında yalnızca haber aktaran bir mecra olmaktan uzaklaşarak siyasal ve kültürel algılar üreten güçlü bir söylem alanına dönüşmüştür. Özellikle İngiliz, Amerikan ve Fransız gazeteleri, Osmanlı Devleti'ni Avrupa kamuoyuna tanıtan başlıca araçlardan biri hâline gelirken, kullandıkları dil de tarihsel gerçekliği aktarmanın ötesinde ideolojik temsiller üretmiştir. Bu süreçte II. Abdülhamid, Batı kamuoyunda yalnızca bir Osmanlı padişahı olarak değil, "The Red Sultan", "Great Assassin", "Bloody Sultan", "Oriental Tyrant" ve "Abdul the Damned" gibi ifadelerle yeniden inşa edilen sembolik bir figür olarak sunulmuştur. Söz konusu nitelemeler, belirli tarihsel olayların doğal sonucu olarak ortaya çıkmış tarafsız gazetecilik dili değil, belirli siyasî, kültürel ve ideolojik hedefler doğrultusunda üretilmiş söylemsel araçlar niteliği taşımaktadır. Böylece Batı basını, gerçekliği yansıtan bir ayna olmaktan ziyade, gerçekliği belirli kavramlar ve metaforlar aracılığıyla yeniden kuran bir anlam üretim mekanizması hâline gelmiştir.

II. Abdülhamid'in Batı basınındaki temsili üzerine yapılan çalışmaların büyük bölümü tarih, siyaset bilimi, diplomasi ve uluslararası ilişkiler ekseninde şekillenmiştir. Bu araştırmalar Batı kamuoyunda oluşan olumsuz Abdülhamid imajını tarihsel gelişmeler çerçevesinde açıklarken, bu imajın hangi dilsel süreçlerle üretildiği ve hangi semantik mekanizmalarla kalıcı hâle getirildiği üzerinde sınırlı biçimde durmaktadır. Oysa haber metinlerinde tekrar edilen sıfatlar, metaforlar, benzetmeler ve söylem kalıpları yalnızca bir hükümdarın tasvirini değil, aynı zamanda bütün bir medeniyetin temsil biçimini de belirlemektedir. Bu nedenle çalışmada mesele yalnızca tarihsel belgelerin incelenmesi olarak değil, dilin anlam üretme kapasitesi ve ideolojik işlevi bakımından ele alınmıştır. Araştırmanın teorik çerçevesi oluşturulurken Edward Said'in Oryantalizm yaklaşımı, Michel Foucault'nun söylem kuramı, Norman Fairclough'un eleştirel söylem çözümlemesi ve Teun van Dijk'ın ideolojik söylem yaklaşımından yararlanılmış, bunlara klasik Arap dil düşüncesinde önemli bir yer

tutan lafız–mana ilişkisi ile vaz‘–isti‘mâl ayrımı eklenerek disiplinler arası bir değerlendirme modeli oluşturulmuştur. Böylece kelimelerin yalnızca sözlük anlamları değil, tarihsel bağlam içerisinde kazandıkları çağrışımsal ve ideolojik anlam katmanları da inceleme kapsamına alınmıştır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Çalışmanın veri tabanını XIX. yüzyılın sonları ile XX. yüzyılın başlarında yayımlanan İngiliz, Amerikan ve Fransız gazeteleri oluşturmaktadır. Özellikle The Times, The New York Times, The Daily Chronicle, Punch ve Le Figaro gibi dönemin kamuoyu üzerinde etkili yayın organlarında II. Abdülhamid hakkında yayımlanan haberler, köşe yazıları ve karikatürler incelenmiştir. Çalışmaya yalnızca II. Abdülhamid'e doğrudan atıfta bulunan ve tahkir, hiciv, dışlama, ötekileştirme veya dilsel şiddet unsurları içeren metinler dâhil edilmiştir. Elde edilen veriler, filolojik metin çözümlemesi ile eleştirel söylem analizinin birlikte kullanıldığı bütüncül bir yöntem doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bu süreçte kelimelerin sözlük anlamları, bağlam içerisinde kazandıkları yeni anlamlar, metaforik kullanımları, tekrar edilen söylem örüntüleri, çağrışımsal alanları ve ideolojik işlevleri ayrıntılı biçimde analiz edilmiştir. Ayrıca haber metinlerinde kullanılan tekrar, stereotipleştirme, dramatizasyon, genelleştirme ve ötekileştirme stratejilerinin Batı kamuoyunda nasıl kalıcı bir Abdülhamid imajı oluşturduğu açıklanmaya çalışılmıştır.

İnceleme sonucunda Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen söylemin, tarafsız habercilik ilkelerini aşarak sistematik biçimde tahkir, hiciv ve dilsel şiddet üreten ideolojik bir yapıya dönüştüğü belirlenmiştir. "The Red Sultan", "Great Assassin", "Bloody Sultan" ve "Oriental Tyrant" gibi ifadeler yalnızca siyasî eleştiri amacıyla kullanılan sıfatlar değil, tekrar yoluyla kolektif hafızaya yerleşen ve zamanla tartışılmaz gerçeklik izlenimi oluşturan söylemsel kodlar hâline gelmiştir. Özellikle "red" kelimesinin kan, ölüm ve vahşet, "bloody" sıfatının barbarlık ve medeniyet karşıtlığı, "assassin" kelimesinin ise sürekli cinayet ve şiddet çağrışımı oluşturacak biçimde kullanıldığı görülmektedir. Böylece kelimeler sözlük anlamlarını aşarak yeni semantik alanlar üretmiş, II. Abdülhamid'in siyasî kimliği korku, şiddet ve barbarlık imgeleriyle özdeşleştirilmiştir. Aynı süreçte karikatürler, görsel metaforlar ve başlıklar da metinsel söylemi destekleyen ikinci bir anlam üretim sistemi olarak çalışmış, dilsel şiddet görsel şiddetle pekiştirilmiştir. Böylece bir hükümdarın siyasî kişiliği aşamalı biçimde bütün Osmanlı Devleti'ni ve daha geniş anlamda Doğu toplumlarını temsil eden sembolik bir kimliğe dönüştürülmüştür.

Araştırmanın ulaştığı en önemli sonuçlardan biri, Batı basınında üretilen Abdülhamid söyleminin yalnızca gazetecilik diliyle açıklanamayacak ölçüde Oryantalist düşünceyle iç içe geçmiş olmasıdır. "Oriental Despot", "Mohammedan Tyrant", "Unspeakable Turk" ve benzeri ifadeler yalnızca II. Abdülhamid'i hedef almamakta, aynı zamanda Osmanlı Devleti'ni, Türkleri ve genel olarak Doğu toplumlarını irrasyonel, şiddet yanlısı ve medeniyet karşıtı yapılar olarak sunmaktadır. Bu yönüyle söylem, bireysel bir hükümdarın eleştirisini aşarak bütün bir coğrafyayı ve kültürü tanımlayan indirgemeci bir temsil sistemine dönüşmektedir. Klasik Arap filolojisinde lafız–mana ilişkisinin ortaya koyduğu üzere, kelimeler anlamlarını yalnızca sözlükten değil, kullanıldıkları bağlamdan da almaktadır. Çalışma, Batı basınındaki söylemin de tam olarak bu mekanizma üzerinden işlediğini, belirli kelimelerin sürekli tekrar edilmesiyle yeni ideolojik anlam alanları oluşturulduğunu göstermektedir. Böylece dil, tarihsel gerçekliği açıklayan nötr bir araç olmaktan çıkarak, gerçekliği yeniden üreten aktif bir söylem mekanizmasına dönüşmektedir.

Sonuç olarak bu çalışma, Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen tahkir, hiciv ve dilsel şiddet söyleminin yalnızca tarihî olayların doğal bir yansıması olmadığını, filolojik, semantik ve söylemsel mekanizmalar aracılığıyla inşa edilen çok katmanlı bir temsil sistemi olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma, klasik Arap dil teorisindeki lafız–mana anlayışını modern söylem analiziyle birlikte kullanarak mevcut literatürde yeterince incelenmemiş olan filolojik boyutu görünür hâle getirmektedir. Bu yönüyle çalışma, II. Abdülhamid'in Batı basınındaki temsilini yalnızca tarihsel bir mesele olarak değil, anlamın, ideolojinin ve dilsel şiddetin birlikte üretildiği bir söylem süreci olarak değerlendirmekte, filoloji, medya çalışmaları, söylem analizi ve Oryantalizm araştırmalarına disiplinler arası özgün bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Edebiyatı, II. Abdülhamid, Batı Basını, Oryantalizm, Dilsel Şiddet.

www.turkishstudies.net/language

Turkish Studies - Language and Literature

eISSN: 2667-5641

ANKARA SCIENCE UNIVERSITY

The Discursive Construction of Abdul Hamid II in the Western Press: A Philological Analysis of Humiliation, Satire, and Linguistic Violence

Introduction

Since the late nineteenth century, the Western press has ceased to function merely as a medium reporting on the Ottoman Empire and its rulers and has gradually evolved into a discursive mechanism producing ideological realities about them. In particular, journalistic activities centered in Europe and the United States played a decisive role in shaping political and cultural perceptions of Eastern societies. Within this process, the language employed in newspapers often served not to convey historical reality objectively, but rather to construct specific images and representations. In this context, Sultan Abdul Hamid II emerged in Western public opinion not only as a political figure, but also as a personality reconstructed at the center of Orientalist discourse.

Expressions such as "The Red Sultan," "Great Assassin," and "Abdul the Damned," frequently used in the British, American, and French press, cannot be regarded merely as forms of political criticism. Rather, these expressions constituted ideological linguistic structures circulated through repetition and gradually stabilized in collective memory, thereby producing a particular effect of reality. Indeed, an examination of narratives surrounding Abdul Hamid II in Western newspapers reveals that frequently exceeded the boundaries of descriptive narration and transformed into a discourse generating humiliation, satire, and linguistic violence. In this study, the concept of "linguistic violence" refers to discursive structures that humiliate, marginalize, devalue, and confine an individual or a society within a fixed, negative identity.

The discourse directed toward Abdul Hamid II in the Western press cannot be explained solely as a natural consequence of political developments. Behind this language lies the influence of an Orientalist mentality that represented the East as irrational, backward, violent, and despotic. As Edward Said argues, Orientalism is not an innocent field of knowledge that neutrally describes the East; rather, it is a system of representation that reproduces the political, cultural, and epistemological superiority of the West (Said, 1978, pp. 2–5). Within this framework, the language of humiliation and satire employed against Abdul Hamid II reflected not only criticism of a ruler, but also the reconstruction of broader perceptions regarding the Ottoman Empire and the Orient in general.

Most existing studies concerning the representation of Abdul Hamid II in the Western press primarily focus on historical and political dimensions. However, the linguistic structure of this discourse, its semantic mechanisms, and its philological dimension in terms of the relationship between wording and meaning have not been sufficiently examined. Yet the expressions used in press texts display a multilayered structure not only at the level of content, but also in terms of lexical choice, metaphorical usage, semantic associations, repetition, and semantic shifts. The repeated circulation of particular adjectives and descriptions across different newspapers demonstrates that language does not merely reflect reality, but also functions as a mechanism constructing reality itself.

At this point, the philological approach provides an opportunity to examine not only what discourse says, but also how it produces meaning.

In classical Arabic linguistic thought, the relationship between articulated form (lafẓ) and semantic meaning (maʿnā) has been regarded as one of the fundamental issues explaining the meaning-producing process capacity of language. In particular, the distinction between lexical assignment (waḍʿ) and contextual usage (istiʿmāl) reveals the difference between the original meaning of a word and the ideological or associative meanings it acquires within a particular context. From this perspective, the expressions used in the Western press regarding Abdul Hamid II should be understood not merely as political descriptions, but also as discursive interventions reconstructing a specific world of meaning. Consequently, language ceased to function as a neutral instrument conveying information and instead became a structure operating through ideological manipulation and perception-building.

This study aims to examine the discourse of humiliation, satire, and linguistic violence in news reports and opinion articles published in the British, American, and French press following the death of Abdul Hamid II in 1918 from a philological perspective. Discourse samples appearing in newspapers such as The Times, The New York Times, and Le Figaro are analyzed within the framework of the relationship between wording and meaning, semantic shifts, metaphorical usage, repetition, and discursive structure. In this respect, the study seeks to evaluate the language directed toward Abdul Hamid II in the Western press not merely as a form of historical representation, but also as a mechanism of ideological meaning production and discursive construction.

Literature Review

Studies concerning the representation of Sultan Abdul Hamid II in Western public opinion have largely been shaped within the frameworks of history, politics, and media history. These studies generally emphasize that the image of Abdul Hamid II constructed in the European and American press was predominantly based on negative representations. Expressions such as “The Red Sultan,” “Great Assassin,” and “Abdul the Damned,” frequently employed in Western newspapers, reflected not only political criticism but also discursive structures grounded in a particular ideological perspective. Therefore, the depiction of Abdul Hamid II in the Western press should not be regarded merely as an issue of journalistic language; rather, it constitutes a structure directly related to cultural representation and the production of meaning.

Yavuz and İskefiyeli, who examine the reflections of Abdul Hamid II’s death in both domestic and foreign newspapers, demonstrate that the negative discourse directed toward the Sultan continued even after his death (Yavuz & İskefiyeli, 2022). Their study particularly highlights that British and American newspapers frequently referred to Abdul Hamid II through expressions such as “despot,” “assassin,” and “bloody ruler,” emphasizing that these descriptions went beyond historical narration and contributed to the construction of a particular perception. In this respect, the study is significant because it reveals that the language of the Western press functioned not only as a medium of information, but also as a mechanism of ideological representation.

Scholars such as François Georgeon, Erik Jan Zürcher, Kemal Karpat, and Selim Deringil evaluate the Hamidian period within broader historical and ideological frameworks. Georgeon argues that Abdul Hamid II was represented in Europe through diverse and often contradictory images, a situation closely connected to the political atmosphere of the period (Georgeon, 2006). Zürcher emphasizes that Western perceptions of the Ottoman Empire were frequently shaped through reductionist perspectives, while Karpat and Deringil maintain that the Hamidian era should not be interpreted solely through the lens of authoritarianism, but also within the context of modernization and centralization processes (Zürcher, 2004; Karpat, 2001; Deringil, 1998). These studies collectively demonstrate that the image of Abdul Hamid II constructed in the West was influenced not only by historical realities, but also by ideological assumptions.

Another important field of research concerns the influence of Orientalist thought on the language employed in the Western press regarding the Ottoman Empire and Abdul Hamid II. Edward Said argues that the West frequently utilized a stereotypical and exclusionary language in representing the East (Said, 1978). According to Said, Orientalism is not merely an academic field of inquiry, but also a cultural and epistemological system that reconstructs and redefines the Orient. Within this framework, expressions like "Oriental despot" and "Bloody Sultan" target Abdul Hamid II not merely as individual critiques, but as discursive instruments that reproduce broader perceptions of the Ottoman Empire and the East within predetermined ideological patterns.

Modern discourse theories likewise provide significant theoretical tools for explaining the ideological function of media language. Michel Foucault conceptualizes discourse as a structure closely connected to relations of knowledge and power, emphasizing the capacity of language to shape social reality (Foucault, 1972). Teun van Dijk argues that strategies such as repetition, generalization, and stereotyping constitute fundamental mechanisms of ideological discourse within media texts (van Dijk, 1998). Similarly, Norman Fairclough maintains that media discourses do not merely transmit events, but also reconstruct broader social fields of meaning (Fairclough, 1995). These theoretical approaches demonstrate that the language employed in the Western press regarding Abdul Hamid II should be regarded not only as a historical discourse, but also as a complex discursive structure carrying ideological functions.

One of the most notable gaps in the existing literature, however, is the insufficient examination of the philological and semantic dimensions of this discourse. While most studies focus primarily on historical developments and political processes, the semantic layers, associative structures, metaphorical usages, and the relationship between wording and meaning within the discourse have received relatively limited scholarly attention. Yet discourses of humiliation and satire constitute multilayered structures that should be analyzed not only in terms of content, but also through the mechanisms by which language produces meaning. The continuous repetition of particular adjectives and descriptions across different newspapers demonstrates that language functions not merely as a medium reflecting reality, but also as an instrument directing and reconstructing it.

In classical Arabic linguistic thought, the relationship between articulated form (lafẓ) and semantic meaning (maʿnā) has been regarded as one of the fundamental issues explaining the meaning-producing process. The distinction between waḍʿ (designation) and istiʿmāl (contextual usage) clarifies the transformation between the lexical meaning of a word and the new meanings it acquires within particular contexts. From this perspective, the expressions directed toward Abdul Hamid II in the Western press should not be interpreted merely as political descriptions, but also as discursive choices producing specific semantic and associative fields. At this point, the philological approach offers the possibility of examining not only what words signify, but also what kinds of worlds of meaning they construct.

Accordingly, this study seeks to fill this gap in the existing literature by examining the discourse of humiliation, satire, and linguistic violence directed toward Abdul Hamid II in the Western press from a philological perspective. By combining the classical Arabic theory of the relationship between wording and meaning with modern approaches to discourse analysis, the study aims to demonstrate the role of linguistic structures in the ideological production of meaning within the Western press.

Methodology and Corpus

This study adopts a qualitative research methodology based on text and discourse analysis. The primary materials examined in the research consist of news reports, opinion articles, and caricature texts published in the British, American, and French press during the late nineteenth and early twentieth centuries. Focusing on the period marked by intense discursive production

surrounding Sultan Abdul Hamid II, the study analyzes texts published in newspapers such as The Times and The New York Times, Punch, The Daily Chronicle, and Le Figaro. These newspapers were selected because of their influential role in shaping Western public opinion during the period and their extensive coverage of the Ottoman Empire.

In selecting the corpus materials, particular attention was given to texts directly referring to Abdul Hamid II and containing elements of humiliation, satire, exclusion, or linguistic violence. In this context, news headlines, opinion columns, and caricature captions including expressions such as "The Red Sultan," "Great Assassin," "Oriental Tyrant," "Bloody Sultan," and "Unspeakable Turk" were incorporated into the scope of the study. The corpus selection was determined both by historical significance and by the presence of repetitive discursive patterns and their capacity to generate specific ideological associations.

The collected data were evaluated through a combination of classical philological approaches and modern methods of discourse analysis. During the philological examination, attention was paid to the literal meanings of words, the associative meanings they acquired within specific contexts, their metaphorical usages, and semantic shifts. In particular, within the framework of the relationship between wording (lafẓ) and meaning (maʿnā) in classical Arabic linguistic thought, as well as the distinction between waḍʿ (designation) and istiʿmāl (contextual usage), the study demonstrates that the expressions employed in the Western press functioned not merely as lexical descriptions, but rather as multilayered discursive structures serving ideological manipulation and meaning production.

The discourse-analytical dimension of the study focuses on strategies such as repetition, stereotyping, dramatization, generalization, and othering. In this respect, media language is approached not as a neutral instrument conveying information, but as an ideological mechanism producing a particular perception of reality. The repetitive circulation of the same adjectives and metaphors across different newspapers is therefore interpreted as a discursive strategy contributing to the construction of a fixed and negative image of Abdul Hamid II in Western public opinion.

The principal aim of the study is to evaluate the discourse of humiliation, satire, and linguistic violence directed toward Abdul Hamid II in the Western press not merely as a historical form of representation, but also as a philological and discursive process producing ideological meaning. In this regard, the study seeks to contribute to the existing literature through an interdisciplinary approach combining semantic, philological, and discourse-oriented analyses of historical media texts.

1. The Construction of the Image of Abdul Hamid II in the Western Press

Since the late nineteenth century, the Western press has ceased to function merely as a communication medium reporting on the Ottoman Empire and its rulers and has gradually transformed into a discursive mechanism producing meaning, perception, and ideological representation about them. An examination of the language employed in British, French, and American newspapers regarding the Ottoman Empire demonstrates that Eastern societies were frequently represented through notions of irrationality, violence, and backwardness. Within this process, Abdul Hamid II was reconstructed in Western public opinion not simply as a political ruler, but as a symbolic figure associated with images such as the "Oriental despot," the "Bloody Sultan," and the embodiment of absolute authority. Consequently, the Western press evolved from a supposedly neutral medium conveying historical events into an ideological field of representation producing a specific perception of reality (Said, 1978, pp. 54–56; Foucault, 1972, pp. 49–52).

Expressions such as "The Red Sultan," "Bloody Sultan," "Great Assassin," and "Oriental Tyrant," frequently employed in Western newspapers regarding Abdul Hamid II, clearly reveal the ideological character of media discourse during the period. In particular, the expression "The Red

Sultan" contributed to associating the Sultan systematically with violence, bloodshed, and oppression in the Western imagination. Translated into Turkish as "Kızıl Sultan" or "Kanlı Sultan," the phrase cannot be regarded merely as a descriptive adjective referring to color. Rather, the word "red" functions as an ideological signifier producing associations of blood, death, violence, and threat. Through this semantic transformation, Abdul Hamid II's political identity was gradually eroded and replaced by a symbolic character identified with fear and barbarism (The Times, 1897, p. 5).

Similarly, the expression "Great Assassin," frequently used in the American press, constructed a discursive structure systematically associating the Sultan with death and murder. In Turkish, the phrase may be translated as "Büyük Suikastçı" or "Büyük Katil." Here, however, the adjective "great" does not signify positive greatness; rather, it functions ironically to dramatize the magnitude of evil attributed to Abdul Hamid II. Such expressions did not merely produce political criticism in the minds of readers, but also generated moral and psychological judgments concerning his character. The continual association of Abdul Hamid II with concepts such as "massacre," "blood," and "terror" in Western newspapers demonstrates that he was transformed from an individual ruler into an ideological symbol of threat (The New York Times, 1895, p. 1).

One of the most striking dimensions of the image constructed around Abdul Hamid II in the Western press was the strategy of dramatic narrativization. British and American newspapers frequently published stories portraying the Sultan as living in constant fear, distrusting those around him, and obsessively fearing assassination attempts. Particularly in reports carrying the headline "Fear of Death Still Haunts Abdul Hamid," the verb "haunts" conveys meanings such as "to torment," "to pursue persistently," or "to frighten continuously." Such usage represents Abdul Hamid II not only as politically problematic, but also as psychologically weak, paranoid, and irrational. In this way, media language functioned less as a vehicle for conveying historical reality than as a mechanism constructing the image of an insecure and fear-driven Eastern ruler in the minds of readers ("Fear of Death Still Haunts Abdul Hamid," 1914, p. 7).

The discursive structure employed in the Western press was not limited merely to criticism of an individual ruler. As Edward Said argues, Orientalist thought frequently represented the East as irrational, backward, and inclined toward violence (Said, 1978, pp. 1–5). Within this framework, expressions such as "Oriental Tyrant," "Eastern Despot," and "Bloody Sultan" directed toward Abdul Hamid II should be understood not merely as political rhetoric, but also as ideological representations reproducing the West's perception of its own cultural superiority over the East. In particular, the phrase "Oriental Tyrant" reflects a generalizing mentality that associates Eastern societies with despotism and irrationality. Consequently, the discourse constructed around Abdul Hamid II evolved into a reductionist representation extending beyond the Ottoman ruler himself to encompass the Ottoman Empire and Eastern societies more broadly (Said, 1978, pp. 63–65).

The constant repetition of the same adjectives and descriptions across different Western newspapers contributed to these representations gradually being perceived as unquestionable realities. As Michel Foucault emphasizes, discourse shapes not only language, but also knowledge, truth, and social perception itself (Foucault, 1972, pp. 216–220). In this context, expressions such as "The Red Sultan" eventually ceased to function merely as newspaper headlines and instead became ideological labels identified directly with Abdul Hamid II. Teun van Dijk likewise argues that strategies such as repetition, stereotyping, and dramatization play a central role in the ideological production of meaning within media discourse (van Dijk, 1998, pp. 25–27). Thus, the language employed in the Western press became a manipulative mechanism constructing a particular perception of reality in the minds of readers.

From a philological perspective, one of the most significant features of this language lies in the new semantic layers acquired by words within particular contexts. When evaluated through the classical Arabic linguistic distinction between waḍʿ (designation) and istiʿmāl (contextual usage),

expressions such as “The Red Sultan” and “Great Assassin” appear not merely as lexical descriptions, but as discursive structures generating ideological associations beyond their literal meanings. In this manner, language ceased to function as a neutral instrument conveying information and instead became a manipulative mechanism constructing specific perceptions and worlds of meaning in the minds of readers. Accordingly, the discourse developed in the Western press concerning Abdul Hamid II may be interpreted not simply as historical representation, but as a philological and ideological process reconstructing meaning itself (Fairclough, 1995, pp. 12–18; van Dijk, 1998, pp. 31–36).

2. The Construction of the Image of Abdul Hamid II in the Western Press

Since the late nineteenth century, the Western press has ceased to function merely as a communication medium reporting on the Ottoman Empire and its rulers and has gradually transformed into a discursive mechanism producing meaning, perception, and ideological representation about them. An examination of the language employed in British, French, and American newspapers regarding the Ottoman Empire demonstrates that Eastern societies were frequently represented through notions of irrationality, violence, and backwardness. Within this process, Abdul Hamid II was reconstructed in Western public opinion not simply as a political ruler, but as a symbolic figure associated with images such as the “Oriental despot,” the “Bloody Sultan,” and the embodiment of absolute authority. Consequently, the Western press evolved from a supposedly neutral medium conveying historical events into an ideological field of representation producing a specific perception of reality (Said, 1978, pp. 54–56; Foucault, 1972, pp. 49–52).

Expressions such as “The Red Sultan,” “Bloody Sultan,” “Great Assassin,” and “Oriental Tyrant,” frequently employed in Western newspapers regarding Abdul Hamid II, clearly reveal the ideological character of media discourse during the period. In particular, the expression “The Red Sultan” contributed to associating the Sultan systematically with violence, bloodshed, and oppression in the Western imagination. Meaning “Kızıl Sultan” or “Kanlı Sultan” in Turkish, the phrase cannot be regarded merely as a descriptive adjective referring to color. Rather, the word “red” functions as an ideological signifier producing associations of blood, death, violence, and threat. Through this semantic transformation, Abdul Hamid II’s political identity was gradually eroded and replaced by a symbolic character identified with fear and barbarism (The Times, 1897, p. 5).

Similarly, the expression “Great Assassin,” frequently used in the American press, constructed a discursive structure systematically associating the Sultan with death and murder. In Turkish, the phrase may be translated as “Büyük Suikastçı” or “Büyük Katil.” Here, however, the adjective “great” does not signify positive greatness; rather, it functions ironically to dramatize the magnitude of evil attributed to Abdul Hamid II. Such expressions did not merely produce political criticism in the minds of readers, but also generated moral and psychological judgments concerning his character. The continual association of Abdul Hamid II with concepts such as “massacre,” “blood,” and “terror” in Western newspapers demonstrates that he was transformed from an individual ruler into an ideological symbol of threat (The New York Times, 1895, p. 1).

One of the most striking dimensions of the image constructed around Abdul Hamid II in the Western press was the strategy of dramatic narrativization. British and American newspapers frequently published stories portraying the Sultan as living in constant fear, distrusting those around him, and obsessively fearing assassination attempts. Particularly in reports carrying the headline “Fear of Death Still Haunts Abdul Hamid,” the verb “haunts” conveys meanings such as “to torment,” “to pursue persistently,” or “to frighten continuously.” Such usage represents Abdul Hamid II not only as politically problematic, but also as psychologically weak, paranoid, and irrational. In this way, media language functioned less as a vehicle for conveying historical reality than as a mechanism constructing the image of an insecure and fear-driven Eastern ruler in the minds of readers (“Fear of Death Still Haunts Abdul Hamid,” 1914, p. 7).

The discursive structure employed in the Western press was not limited merely to criticism of an individual ruler. As Edward Said argues, Orientalist thought frequently represented the East as irrational, backward, and inclined toward violence (Said, 1978, pp. 1–5). Within this framework, expressions such as "Oriental Tyrant," "Eastern Despot," and "Bloody Sultan" directed toward Abdul Hamid II should be understood not merely as political rhetoric, but also as ideological representations reproducing the West's perception of its own cultural superiority over the East. In particular, the phrase "Oriental Tyrant" reflects a generalizing mentality that associates Eastern societies with despotism and irrationality. Consequently, the discourse constructed around Abdul Hamid II evolved into a reductionist representation extending beyond the Ottoman ruler himself to encompass the Ottoman Empire and Eastern societies more broadly (Said, 1978, pp. 63–65).

The constant repetition of the same adjectives and descriptions across different Western newspapers contributed to these representations gradually being perceived as unquestionable realities. As Michel Foucault emphasizes, discourse shapes not only language, but also knowledge, truth, and social perception itself (Foucault, 1972, pp. 216–220). In this context, expressions such as "The Red Sultan" eventually ceased to function merely as newspaper headlines and instead became ideological labels identified directly with Abdul Hamid II. Teun van Dijk likewise argues that strategies such as repetition, stereotyping, and dramatization play a central role in the ideological production of meaning within media discourse (van Dijk, 1998, pp. 25–27). Thus, the language employed in the Western press became a manipulative mechanism constructing a particular perception of reality in the minds of readers.

From a philological perspective, one of the most significant features of this language lies in the new semantic layers acquired by words within particular contexts. When evaluated through the classical Arabic linguistic distinction between waḍʿ (designation) and istiʿmāl (contextual usage), expressions such as "The Red Sultan" and "Great Assassin" appear not merely as lexical descriptions, but as discursive structures generating ideological associations beyond their literal meanings. In this manner, language ceased to function as a neutral instrument conveying information and instead became a manipulative mechanism constructing specific perceptions and worlds of meaning in the minds of readers. Accordingly, the discourse developed in the Western press concerning Abdul Hamid II may be interpreted not simply as historical representation, but as a philological and ideological process reconstructing meaning itself (Fairclough, 1995, pp. 12–18; van Dijk, 1998, pp. 31–36).

3. Linguistic Mechanisms of Orientalist Discourse

The discourse constructed around Abdul Hamid II in the Western press cannot be regarded merely as the cumulative outcome of particular political developments. Rather, it should be evaluated as one of the visible manifestations of Orientalist thought within media language—a discourse that positioned the East as a cultural and epistemological "other." An examination of the language employed in European newspapers concerning the Ottoman Empire during the final quarter of the nineteenth century reveals that Abdul Hamid II was transformed from an individual ruler into the symbolic representative of an "Oriental threat." Consequently, media texts have ceased to function as neutral documents conveying historical events and have instead become ideological structures producing narratives of cultural superiority and civilizational hierarchy (Said, 1978, pp. 59–62).

One of the central mechanisms of Orientalist discourse lies in its tendency to represent Eastern societies as homogeneous and unchanging entities. Expressions such as "Eastern Despot," "Unspeakable Turk," and "Mohammedan Tyrant," frequently employed in Western newspapers regarding Abdul Hamid II, served not merely as instruments of political criticism but also as discursive structures generating generalized semantic associations linking Ottoman identity with barbarism, fanaticism, and lawlessness. In particular, the expression "Unspeakable Turk" represented Turkish identity as incompatible with civilization and universal human values. The adjective

"unspeakable" here signifies not only something "indescribable," but also something morally intolerable and beyond the limits of civilized conduct (Gladstone, 1876, pp. 11–13).

Another striking feature of the discourse employed in the Western press is the construction of cultural opposition through religious references. In many British newspapers, the Ottoman Empire was represented as a form of "Islamic despotism" positioned against "Christian civilization." Within this framework, describing Abdul Hamid II as a "Mohammedan ruler" or "Muslim autocrat" transformed political criticism into a broader civilizational antagonism grounded in religious identity. Islam was thereby framed not merely as a faith, but also as a political and cultural force threatening Western civilization. Such representations demonstrate that Orientalist discourse positioned the East not only as a geographical entity, but also as a religious and cultural "other" fundamentally opposed to the West (Lewis, 1993, pp. 97–101).

The metaphorical structures employed in Western newspapers also played a crucial role in reinforcing Orientalist discourse. The repeated association of Abdul Hamid II with concepts such as "shadow," "darkness," "blood," and "terror" generated perceptions of fear and threat within the minds of readers. In expressions such as "The Dark Shadow of the Sultan," the word "shadow" signifies not merely physical darkness, but also secrecy, fear, uncertainty, and impending danger. Similarly, the metaphor of "blood" detached historical events from their political context and reconstructed Ottoman rule as synonymous with barbarism and violence. Such metaphors demonstrate that media language functioned not merely as a descriptive instrument, but also as a rhetorical mechanism directing the emotional perceptions of readers (Fairclough, 1995, pp. 20–22).

One of the most significant strategies of Orientalist discourse was the construction of a sharp civilizational opposition between the West and the East. Whereas European societies were frequently associated in the Western press with law, rationality, and progress, the Ottoman Empire was represented through notions of violence, arbitrariness, and irrationality. Within this binary structure, Abdul Hamid II appeared not simply as an individual ruler, but as the historical continuation of "Oriental despotism." In particular, the phrase despotisme oriental, frequently encountered in French newspapers, portrayed Ottoman rule as a political structure situated outside modern civilization, resistant to change, and fundamentally opposed to progress. Consequently, media discourse became an epistemological instrument legitimizing the political and cultural superiority of the West (Rodinson, 1987, pp. 52–55).

The repetitive circulation of particular discursive patterns in the Western press gradually transformed them from journalistic expressions into ideological codes shaping collective memory. Expressions such as "The Red Sultan," repeated for years across different newspapers, eventually became inseparable from the public image of Abdul Hamid II. As Roland Barthes argues, modern media language produces mythological structures that transform certain meanings into naturalized and unquestionable realities (Barthes, 1972, pp. 109–112). In this respect, the image of Abdul Hamid II constructed in the Western press evolved into a discursive myth legitimized through repetition rather than a direct reflection of historical reality.

From a philological perspective, the Orientalist language employed in the Western press was fundamentally grounded in mechanisms of semantic manipulation. Classical Arabic linguistic thought emphasizes that the relationship between wording (lafẓ) and meaning (maʿnā) is shaped according to context. Within this framework, words such as "tyrant," "barbarian," and "bloody" functioned not solely through their dictionary meanings, but also through the historical and cultural associations they carried. The constant repetition of the same adjectives gradually transformed these words into autonomous ideological signifiers. Thus, language ceased to operate as a passive instrument reflecting reality and instead became an active discursive field reconstructing reality itself.

In conclusion, the Orientalist discourse surrounding Abdul Hamid II in the Western press represented not merely the image of a ruler, but also reproduced the West's broader mental conception of the East. Accordingly, this discourse should not be interpreted as a simple reflection of historical events, but rather as a multilayered system of representation operating through cultural superiority, ideological manipulation, and the production of meaning. In this respect, the image of Abdul Hamid II in the Western press constitutes one of the significant examples of the symbolic power established by modern Orientalist thought through media language.

4. From Humiliation to Discursive Construction: A Philological Analysis

The discourse developed in the Western press regarding Abdul Hamid II cannot be regarded merely as a temporary media language shaped by immediate political criticism. Rather, this discourse gradually evolved into a discursive structure producing a new perception of reality through repetitive lexical choices, metaphorical representations, associative semantic fields, and ideological manipulation. Particularly from the late nineteenth century onward, the language of humiliation and satire employed in British, American, and French newspapers transcended Abdul Hamid II's political identity and constructed around him a symbolic field of representation. Consequently, the Western press has ceased to function simply as a medium criticizing a ruler and has instead become an ideological mechanism producing a particular "image of Abdul Hamid II.".

One of the most significant aspects of this process was the transformation of words originally employed for purposes of humiliation into fixed ideological signifiers over time. Expressions such as "The Red Sultan," "Great Assassin," "Bloody Sultan," and "Oriental Tyrant," although initially appearing as forms of political criticism, gradually evolved into permanent discursive structures identified directly with Abdul Hamid II through continuous repetition. At this point, language ceased to operate as a passive instrument describing events and instead became an active mechanism reconstructing a specific version of reality. As Roland Barthes argues, modern media discourse produces mythological structures that transform particular meanings into naturalized and unquestionable realities through repetition (Barthes, 1972, pp. 109–112). Indeed, the continual circulation of the phrase "The Red Sultan" in the Western press ultimately transformed the expression from a historical interpretation into an ideological symbol inseparable from Abdul Hamid II himself.

Another striking feature of this discourse is the strategy of semantic fixation. The repeated association of specific adjectives with the same individual gradually generated automatic fields of association within the minds of readers. For example, while the word "red" literally denotes a color, within the context of Abdul Hamid II it simultaneously evokes associations of blood, violence, brutality, and fear. Similarly, the adjective "bloody" does not merely refer to physical bloodshed, but also carries ideological connotations of barbarism, anti-civilizational tendencies, and inhumanity. In this manner, words employed in the Western press transcended their lexical meanings and became discursive instruments functioning through semantic manipulation.

This process of semantic manipulation becomes more visible when evaluated within the framework of the relationship between wording (lafẓ) and meaning (maʿnā) in classical Arabic linguistic thought. In particular, the distinction between waḍʿ (designation) and istiʿmāl (contextual usage) provides an important theoretical framework for explaining the difference between the original lexical meaning of a word and the new associative meanings it acquires within specific contexts. Classical linguistic theories maintain that words should be evaluated not solely according to their dictionary meanings, but also according to the semantic fields generated through contextual usage. Accordingly, words such as "tyrant," "barbarian," and "assassin" in the Western press functioned not only through their literal meanings, but also through the historical, cultural, and ideological associations they carried. Thus, language ceased to function as a neutral medium

describing reality and instead became an ideological discursive instrument actively shaping reality itself.

Another central factor in the transformation of humiliating language into discursive construction was metaphorical intensity. The repeated association of Abdul Hamid II with concepts such as "blood," "shadow," "darkness," "terror," and "fear" produced significant psychological effects upon readers. In expressions such as "The Dark Shadow of the Sultan," the word "shadow" signifies not merely physical darkness, but also fear, uncertainty, secrecy, and impending danger. Likewise, the metaphor of "blood" emotionally reframed historical events and produced a symbolic field identifying Ottoman rule with barbarism. These metaphors demonstrate that media language functioned not merely as a descriptive tool, but also as a rhetorical mechanism directing the emotional perceptions of readers (Fairclough, 1995, pp. 20–22).

An additional dimension of this process of discursive construction was the transformation of individual identity into collective representation. The negative expressions directed toward Abdul Hamid II frequently extended beyond personal criticism and evolved into collective representations encompassing the Ottoman Empire and Eastern societies more broadly. Expressions such as "The Terrible Turk" and "Oriental Despotism" did not merely criticize a ruler, but instead associated entire societies with barbarism, irrationality, and backwardness. Thus, a collective cultural representation was produced through a single political figure. This mechanism corresponds directly to Edward Said's argument concerning the homogenization of the East within Orientalist discourse (Said, 1978, pp. 63–65).

One of the most remarkable dimensions of this discursive construction process was the mechanism of repetition itself. The continuous circulation of identical metaphors, adjectives, and rhetorical patterns across different newspapers gradually produced a fixed image inseparable from Abdul Hamid II. As Michel Foucault argues, discourse is not merely a structure conveying information, but also an epistemological field producing regimes of truth (Foucault, 1972, pp. 216–220). In this context, the discourse constructed around Abdul Hamid II in the Western press produced not historical explanation, but rather a specific perception of reality. Through repetition, particular metaphors and descriptions came to be perceived as unquestionable and "natural" truths, thereby transforming media language into a carrier of ideological power.

From a philological perspective, this linguistic structure in the Western press operated primarily through semantic shifts and the expansion of associative meaning. In classical Arabic semantics, dalālah (signification) encompasses not only direct meaning, but also secondary layers of meaning generated through indication, association, and contextual implication. Within this framework, the expressions employed for Abdul Hamid II functioned not merely through their literal meanings, but also through the cultural and psychological associations they produced within the minds of readers. Consequently, rather than serving as a transparent conduit for information, media language operated as an active ideological crucible that reshaped meaning at its core.

Over time, the language of humiliation directed toward Abdul Hamid II in the Western press evolved beyond a merely insulting rhetoric and transformed into a discursive process constructing a particular perception of identity, reality, and history. Therefore, this discourse should not be interpreted merely within the framework of journalism or political propaganda. Rather, it should be understood as a significant example demonstrating the power of modern media discourse to generate semantic manipulation, cultural representation, and ideological meaning. In this respect, the discourse surrounding Abdul Hamid II in the Western press illustrates that language does not merely reflect reality, but actively reconstructs it through philological and discursive processes.

Conclusion

This study has examined the discourse produced in the Western press concerning Abdul Hamid II not merely within the framework of historical narration, but as a multilayered structure shaped by linguistic, ideological, and philological dimensions. The analysis demonstrates that the language employed particularly in the British, American, and French press has gradually ceased to function as a neutral journalistic medium and has instead evolved into a systematic discursive field aimed at constructing and stabilizing a specific image. In this respect, rather than merely transmitting information, the Western press has operated as a discursive mechanism that produces meaning, shapes perception, and generates ideological representations.

The study further reveals that expressions such as "The Red Sultan," "Great Assassin," "Bloody Sultan," and "Oriental Tyrant" should not be understood merely as isolated journalistic descriptions, but rather as ideological discursive patterns circulated and reinforced through repetition. The continuous reproduction of the same adjectives and metaphors across different newspapers gradually generated a fixed image identified directly with Abdul Hamid II. Consequently, the discourse constructed in the Western press contributed not only to the representation of a ruler, but also to the formation of broader perceptions regarding the Ottoman Empire and Eastern societies in Western public opinion (Yavuz & İskefiyeli, 2022).

One of the principal findings of the study is that the language of humiliation and satire employed in the Western press was deeply connected to Orientalist modes of thought. Expressions such as "Oriental despot," "barbaric Turk," and "Muslim tyrant" did not merely serve political criticism; they also reflected a broader cultural mentality representing the East through notions of irrationality, violence, and backwardness. In this respect, the image of Abdul Hamid II constructed in the Western press extended beyond the criticism of an individual ruler and evolved into a generalized and reductionist representation of the Orient itself.

From a philological perspective, one of the most significant conclusions of the study is that the language employed in the Western press operated not only at the level of literal meaning, but also through the production of new associative semantic layers within particular contexts. When evaluated through the classical Arabic linguistic distinction between articulated form (lafẓ) and meaning (maʿnā), as well as the distinction between lexical positing (waḍʿ) and contextual application (istiʿmāl), the expressions employed in the Western press appear as semantic instruments functioning through ideological manipulation beyond their dictionary meanings. Thus, words ceased to operate as neutral signs reflecting reality and instead became discursive structures constructing particular perceptions of reality.

Another important aspect of the discourse examined in this study is the strategic use of metaphorical language and semantic framing. The repeated association of Abdul Hamid II with concepts such as "blood," "darkness," "shadow," "terror," and "fear" generated powerful psychological and emotional associations within the minds of readers. This demonstrates that media language did not function merely to transmit information, but also operated as a rhetorical mechanism directing the emotional and intellectual perceptions of audiences. Consequently, the discourse produced in the Western press evolved from historical narration into a broader system of ideological meaning production.

At the same time, the study demonstrates that the discourse of the Western press was not entirely monolithic. Certain newspapers occasionally acknowledged Abdul Hamid II's diplomatic intelligence, political strategies, and administrative abilities. However, even these relatively positive evaluations were generally framed within negative semantic contexts, ultimately reinforcing the broader construction of a negative public image. Thus, positive characteristics were often reinterpreted as signs of cunning, secrecy, or dangerous political calculation.

Unlike much of the existing literature, this study has approached the discourse directed toward Abdul Hamid II not solely at the level of historical content, but through a philological perspective focusing on the relationship between wording and meaning, metaphorical structures, associative semantic fields, repetitive discourse strategies, and mechanisms of ideological representation. This study establishes an innovative interdisciplinary framework by synthesizing classical Arabic linguistic and rhetorical theories with modern critical discourse analysis to demonstrate how media language participates in the production of ideological meaning.

In conclusion, the discourse of humiliation, satire, and linguistic violence directed toward Abdul Hamid II in the Western press should not be interpreted merely as the journalistic language of a particular historical period. Rather, it should be understood as a significant example demonstrating the capacity of modern media discourse to produce cultural representation, ideological manipulation, and semantic construction. In this respect, the image of Abdul Hamid II constructed in the Western press illustrates that language does not merely reflect reality, but actively shapes and reconstructs it through discursive and philological processes.

Appendix Images

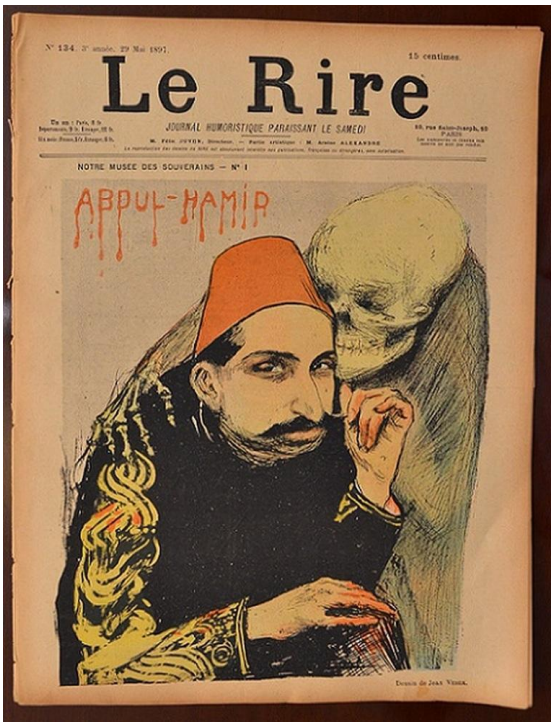
Appendix-1. Official Representation of Sultan Abdul Hamid II in the French Press (Le Petit Journal, 1897)

This illustration presents Abdul Hamid II as the legitimate sovereign of the Ottoman Empire and reflects the formal and diplomatic representation employed in sections of the European press. The image demonstrates that Western media discourse regarding Abdul Hamid II was not entirely homogeneous, but could also construct him as an authoritative imperial ruler depending on political context and editorial perspective.

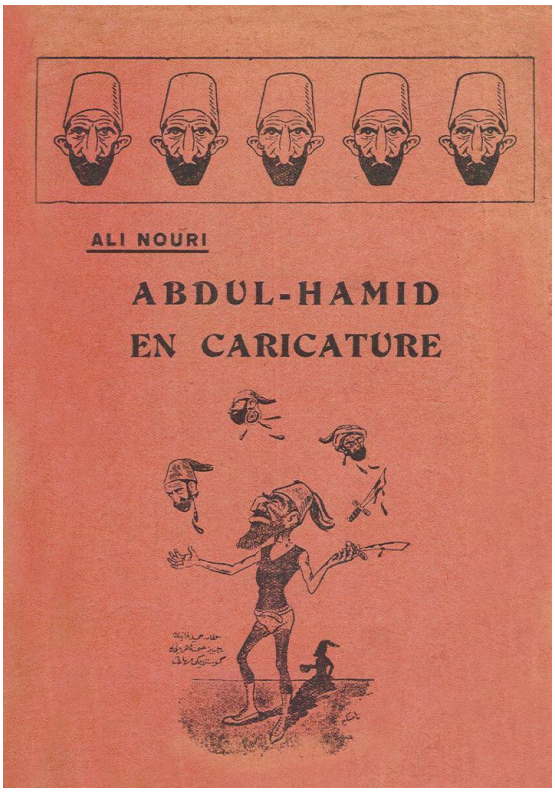
Appendix-2. "Le Sultan Rouge" and the Visual Construction of the "Red Sultan" Image

This caricature published in the French satirical press visually constructs Abdul Hamid II through symbols of blood, violence, and death. The repeated use of red color, severed heads, and blood imagery transforms the political figure into a symbolic embodiment of fear and brutality. The image reflects the visual dimension of Orientalist discourse and corresponds directly to the "Red Sultan" representation analyzed in the study.

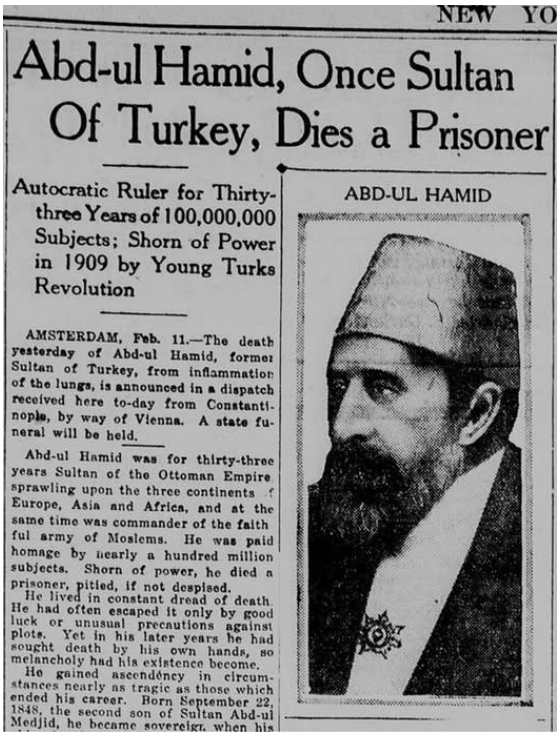
Appendix-3. Name Deformation and Death Imagery in the French Satirical Press

In this caricature, the distorted spelling "Appul-Hamid" and the skeletal figure positioned behind the Sultan demonstrate how linguistic and visual deformation operated simultaneously within Western satirical discourse. The image functions not merely as political criticism, but as a symbolic attempt to associate Abdul Hamid II with death, violence, and monstrosity through both textual and visual manipulation.

Appendix-4. American Newspaper Discourse and the Narrative of Political Decline

Figure 4.1. New York Newspaper — "Abd-ul Hamid, Once Sultan of Turkey, Dies a Prisoner" (1918)

NEW YO

Abd-ul Hamid, Once Sultan Of Turkey, Dies a Prisoner

Autocratic Ruler for Thirty-three Years of 100,000,000 Subjects; Shorn of Power in 1909 by Young Turks Revolution

ABD-UL HAMID

AMSTERDAM, Feb. 11.—The death yesterday of Abd-ul Hamid, former Sultan of Turkey, from inflammation of the lungs, is announced in a dispatch received here to-day from Constantinople, by way of Vienna. A state funeral will be held.

Abd-ul Hamid was for thirty-three years Sultan of the Ottoman Empire sprawling upon the three continents of Europe, Asia and Africa, and at the same time was commander of the faithful army of Moslems. He was paid homage by nearly a hundred million subjects. Shorn of power, he died a prisoner, pitied, if not despised.

He lived in constant dread of death. He had often escaped it only by good luck or unusual precautions against plots. Yet in his later years he had sought death by his own hands, so melancholy had his existence become.

He gained ascendency in circumstances nearly as tragic as those which ended his career. Born September 22, 1848, the second son of Sultan Abd-ul Medjid, he became sovereign, when his

This newspaper headline reconstructs Abdul Hamid II through a discourse of political downfall and symbolic loss of authority. Expressions such as "Once Sultan" and "Dies a Prisoner" linguistically reduce the former ruler from imperial sovereignty to political defeat and isolation. The article exemplifies how American media discourse participated in the delegitimization and semantic reconstruction of Abdul Hamid II's public image.

Figure 4.2. Wilmington Morning News — "Former Sultan of Turkey Dies" (1918)

Wilmington Morning News

WILMINGTON, DELAWARE. TUESDAY, FEBRUARY 12, 1918.—FOURTEEN PAGES.

FORMER SULTAN OF TURKEY DIES

(Continued from First Page.)

Hamid," speaks of him as a boy of sullen, spiteful and treacherous disposition in contrast with his elder brother, Murad, whose open and affectionate nature made him a general favorite.

Sulton to action. In January a commission of investigation began its work in Armenia. In May the Powers presented a joint note, outlining a series of reforms for that region. The Sultan refused, profiting by Russia's expressed unwillingness to resort to

#GenocideDiary The Armenian Genocide in the American Press A DAILY DIARY OF AMERICAN MEMORY genocidediary.org

This report reflects the continuation of Orientalist and politically reductive discourse in the American press following Abdul Hamid II's death. The article combines narratives of political collapse, personal isolation, and moral suspicion, thereby reinforcing the image of the Sultan as a fallen and discredited ruler within Western public opinion.

www.turkishstudies.net/language

Turkish Studies - Language and Literature

eISSN: 2667-5641

ANKARA SCIENCE UNIVERSITY

Batı Basınında II. Abdülhamid'in Söylemsel İnşası: Tahkîr, Hiciv ve Dilsel Şiddetin Filolojik Analizi

Giriş

XIX. yüzyılın sonlarından itibaren Batı basını, Osmanlı Devleti'ni ve onun yöneticilerini yalnızca haberleştiren bir araç olmaktan çıkarak, onlar hakkında ideolojik gerçeklik üreten söylemsel bir mekanizma hâline gelmiştir. Özellikle Avrupa ve Amerika merkezli gazetecilik faaliyetleri, Doğu toplumlarına ilişkin siyasal ve kültürel algının şekillenmesinde belirleyici bir rol üstlenmiş; bu süreçte kullanılan dil, çoğu zaman tarihsel gerçekliği aktarmaktan ziyade belirli bir imaj ve temsil üretimine hizmet etmiştir. Bu bağlamda II. Abdülhamid, Batı kamuoyunda yalnızca siyasî bir şahsiyet olarak değil, aynı zamanda oryantalist söylemin merkezinde yeniden inşa edilen bir figür olarak öne çıkmıştır.

İngiliz, Amerikan ve Fransız basınında II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan "Red Sultan", "Great Assassin" ve "Abdul the Damned" gibi ifadeler, yalnızca siyasî eleştiri niteliği taşıyan nitelemeler değildir. Bu tür söylemler, tekrar yoluyla dolaşıma sokulan ve zamanla sabitlenerek kolektif hafızada belirli bir gerçeklik etkisi oluşturan ideolojik dilsel yapılardır. Nitekim Batı gazetelerinde Abdülhamid'in şahsı etrafında kurulan anlatılar incelendiğinde, haber dilinin çoğu zaman betimleyici sınırları aşarak tahkir, hiciv ve dilsel şiddet üreten bir söylem biçimine dönüştüğü görülmektedir. Bu çalışmada "dilsel şiddet" kavramı, bireyi veya toplumu dil aracılığıyla aşağılayan, ötekileştiren, değersizleştiren ve belirli bir olumsuz kimlik içerisinde sabitleyen söylemsel yapı anlamında kullanılmaktadır.

Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen bu söylem, yalnızca politik gelişmelerin doğal bir sonucu olarak değerlendirilemez. Söz konusu dilin arka planında, Doğu'yu irrasyonel, geri kalmış, şiddet eğilimli ve despotik olarak temsil eden oryantalist düşünce yapısının etkisi açık biçimde hissedilmektedir. Edward Said'in ifade ettiği üzere oryantalizm, Doğu'yu tarafsız biçimde tanımlayan masum bir bilgi alanı değil; aksine Batı'nın siyasî, kültürel ve epistemolojik üstünlüğünü yeniden üreten bir temsil sistemidir. Bu çerçevede II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan tahkir ve hiciv dili, yalnızca bir hükümdarın eleştirisini değil, aynı zamanda Osmanlı Devleti ve genel anlamda Doğu algısının yeniden inşasını da yansıtmaktadır.

II. Abdülhamid'in Batı basınındaki temsiline ilişkin mevcut çalışmaların büyük bir kısmı, tarihsel ve siyasî çerçeve üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bununla birlikte söz konusu söylemin dilsel yapısı, semantik mekanizmaları ve lafız–mana ilişkisi bağlamındaki filolojik boyutu yeterince incelenmiş değildir. Oysa basın metinlerinde kullanılan ifadeler, yalnızca içerik düzeyinde değil; kelime seçimi, mecaz kullanımı, çağrışım alanı, tekrar ve anlam kaymaları bakımından da çok katmanlı bir yapı arz etmektedir. Özellikle belirli sıfatların farklı gazetelerde sürekli tekrar edilmesi, dilin yalnızca gerçekliği yansıtan bir araç olmadığını; aynı zamanda gerçekliği inşa eden bir mekanizma olarak işlediğini göstermektedir. Bu noktada filolojik yaklaşım, söylemin yalnızca "ne söylediğini" değil, "nasıl anlam ürettiğini" inceleme imkânı sunmaktadır.

Klasik Arap dil düşüncesinde lafız ile mana arasındaki ilişki, dilin anlam üretme gücünü açıklayan temel meselelerden biri olarak kabul edilmiştir. Özellikle "vazʿ–istiʿmâl" ayrımı, kelimenin asli anlamı ile bağlam içerisinde kazandığı ideolojik ve çağrışımsal anlam arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Bu yönüyle Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan ifadeler, yalnızca siyasî nitelemeler değil; aynı zamanda belirli bir anlam dünyasını yeniden kuran söylemsel müdahaleler olarak değerlendirilebilir. Böylece dil, haber aktaran tarafsız bir araç olmaktan çıkarak, ideolojik yönlendirme ve algı üretimi işlevi gören bir yapı hâline dönüşmektedir.

Bu çalışma, II. Abdülhamid'in 1918 yılındaki vefatı sonrasında İngiliz, Amerikan ve Fransız basınında yayımlanan haber ve yorum metinlerini esas alarak, tahkir, hiciv ve dilsel şiddet söylemini filolojik bir perspektifle incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada The Times, The New York Times ve Le Figaro gibi gazetelerde yer alan söylem örnekleri; lafız–mana ilişkisi, semantik kayma, mecaz kullanımı, tekrar ve söylemsel yapı çerçevesinde analiz edilmiştir. Bu yönüyle araştırma, Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen dili yalnızca tarihsel bir temsil biçimi olarak değil, aynı zamanda ideolojik anlam üretimi ve söylemsel inşa mekanizması olarak değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Literatür Taraması

II. Abdülhamid'in Batı kamuoyundaki temsiline ilişkin çalışmalar, büyük ölçüde tarih, siyaset ve medya tarihi çerçevesinde şekillenmiştir. Bu araştırmalarda özellikle Avrupa ve Amerika basınında oluşan Abdülhamid imajının çoğunlukla olumsuz bir temsil üzerinden kurulduğu dikkat çekmektedir. Batı gazetelerinde kullanılan "Red Sultan", "Great Assassin" ve "Abdul the Damned" gibi ifadeler, yalnızca siyasî eleştiriyi değil; aynı zamanda belirli bir ideolojik bakış açısını yansıtan söylemsel yapıları da ortaya koymaktadır. Bu nedenle Batı basınındaki Abdülhamid tasviri, yalnızca gazetecilik diliyle açıklanabilecek bir mesele değil; kültürel temsil ve anlam üretimiyle doğrudan ilişkili bir yapı olarak değerlendirilmektedir.

II. Abdülhamid'in ölümünün yerli ve yabancı basındaki yansımalarını inceleyen Yavuz ve İskefiyeli, Batı gazetelerinde Sultan'a yönelik olumsuz söylemin ölüm sonrasında da devam ettiğini ortaya koymaktadır (Yavuz & İskefiyeli, 2022). Araştırmada özellikle İngiliz ve Amerikan gazetelerinde Abdülhamid'in "despot", "katil" ve "kanlı hükümdar" gibi sıfatlarla anıldığı belirtilmekte; bu nitelemelerin tarihsel aktarımın ötesine geçerek belirli bir algı oluşturduğu vurgulanmaktadır. Bu yönüyle çalışma, Batı basınındaki dilin yalnızca bilgi aktarmadığını, aynı zamanda yönlendirici bir temsil mekanizması olarak işlediğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır.

François Georgeon, Erik Jan Zürcher, Kemal Karpat ve Selim Deringil gibi araştırmacılar ise Abdülhamid dönemini daha geniş tarihsel ve ideolojik bağlam içerisinde değerlendirmektedir. Georgeon, Abdülhamid'in Avrupa'da birbirinden farklı ve çoğu zaman çelişkili imgelerle temsil edildiğini belirtirken, bu durumun dönemin siyasal atmosferiyle bağlantılı olduğunu ifade etmektedir (Georgeon, 2006). Zürcher, Batı'daki Osmanlı algısının çoğu zaman indirgemeci bir perspektifle şekillendiğini vurgulamakta; Karpat ve Deringil ise Abdülhamid döneminin yalnızca otoriterlik ekseninde okunamayacağını, modernleşme ve merkezîleşme süreçleriyle birlikte değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedirler (Zürcher, 2004; Karpat, 2001; Deringil, 1998). Bu çalışmalar, Batı'da üretilen Abdülhamid imajının tarihsel gerçeklik kadar ideolojik yaklaşımlarla da ilişkili olduğunu göstermektedir.

Batı basınında Osmanlı'ya ve II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan dilin oluşumunda oryantalist düşünce yapısının etkisi de önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır. Edward Said, Batı'nın Doğu'yu temsil ederken çoğu zaman stereotipleştirici ve ötekileştirici bir dil kullandığını ifade etmektedir (Said, 1978). Said'e göre oryantalizm, yalnızca akademik bir inceleme alanı değil; aynı zamanda Doğu'yu yeniden tanımlayan kültürel ve epistemolojik bir temsil sistemidir. Bu çerçevede Abdülhamid'e yönelik kullanılan "Doğulu despot" ve "kanlı sultan" gibi ifadeler, bireysel

bir hükümdar eleştirisinin ötesinde, Osmanlı ve Doğu algısını belirli kalıplar içerisinde yeniden üretmektedir.

Modern söylem kuramları da medya dilinin ideolojik işlevini açıklama konusunda önemli teorik imkânlar sunmaktadır. Michel Foucault, söylemi bilgi ve iktidar ilişkileriyle bağlantılı bir yapı olarak ele almakta ve dilin toplumsal gerçekliği biçimlendiren yönüne dikkat çekmektedir (Foucault, 1972). Teun van Dijk, medya metinlerinde tekrar, genelleştirme ve stereotipleştirme stratejilerinin ideolojik söylemin temel araçları arasında yer aldığını belirtmektedir (van Dijk, 1998). Norman Fairclough ise medya söylemlerinin yalnızca olayları aktarmadığını, aynı zamanda toplumsal anlam alanlarını yeniden şekillendirdiğini ifade etmektedir (Fairclough, 1995). Bu teorik yaklaşımlar, Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan dilin yalnızca tarihsel değil, aynı zamanda söylemsel bir yapı taşıdığını göstermektedir.

Bununla birlikte mevcut literatürde dikkat çeken önemli eksikliklerden biri, Batı basınındaki bu söylemin filolojik ve semantik boyutunun yeterince ele alınmamış olmasıdır. Çalışmaların büyük kısmı tarihsel süreçler ve siyasal gelişmeler üzerinde yoğunlaşırken, kullanılan ifadelerin anlam katmanları, çağrışım alanları, mecaz yapıları ve lafız–mana ilişkisi sınırlı düzeyde incelenmiştir. Oysa tahkir ve hiciv içeren söylemler, yalnızca içerik bakımından değil; dilin anlam üretme mekanizmaları açısından da değerlendirilmesi gereken çok katmanlı yapılardır. Özellikle belirli sıfatların farklı gazetelerde sürekli tekrar edilmesi, dilin gerçekliği yalnızca aktaran değil, aynı zamanda yönlendiren bir işlev üstlendiğini göstermektedir.

Klasik Arap dil düşüncesinde lafız ile mana arasındaki ilişki, anlamın oluşumunu açıklayan temel meselelerden biri olarak kabul edilmiştir. "Vazʿ–istiʿmâl" ayrımı, kelimenin sözlük anlamı ile bağlam içerisinde kazandığı yeni anlamlar arasındaki dönüşümü açıklamaktadır. Bu bakımdan Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan ifadeler, yalnızca siyasî sıfatlar değil; belirli çağrışım alanları oluşturan söylemsel tercihler olarak değerlendirilebilir. Filolojik yaklaşım da tam bu noktada, kelimelerin yalnızca neyi ifade ettiğini değil, hangi anlam dünyasını ürettiğini inceleme imkânı sunmaktadır.

Bu çalışma, Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen tahkir, hiciv ve dilsel şiddet söylemini filolojik bir perspektifle ele alarak mevcut literatürdeki bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Araştırma, klasik Arap dil teorilerindeki lafız–mana ilişkisini modern söylem analizi yaklaşımlarıyla birlikte değerlendirerek, Batı basınındaki dilsel yapının ideolojik anlam üretimindeki rolünü ortaya koymayı hedeflemektedir.

Yöntem ve Korpus

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden metin ve söylem analizi yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmanın temel inceleme materyalini, XIX. yüzyılın sonları ile XX. yüzyılın başlarında İngiliz, Amerikan ve Fransız basınında yayımlanan haber, yorum ve karikatür metinleri oluşturmaktadır. Özellikle II. Abdülhamid'e yönelik yoğun söylem üretiminin görüldüğü dönem esas alınarak The Times, The New York Times, Punch, The Daily Chronicle ve Le Figaro gibi gazetelerde yer alan metinler incelenmiştir. Söz konusu gazeteler, dönemin Batı kamuoyunu şekillendiren etkili yayın organları arasında yer almaları ve Osmanlı Devleti'ne ilişkin yoğun içerik üretmeleri nedeniyle tercih edilmiştir.

Araştırmada corpus niteliği taşıyan metinler seçilirken, II. Abdülhamid'e doğrudan gönderme yapan ve tahkir, hiciv, ötekileştirme veya dilsel şiddet unsurları içeren söylemler dikkate alınmıştır. Bu bağlamda "The Red Sultan", "Great Assassin", "Oriental Tyrant", "Bloody Sultan" ve "Unspeakable Turk" gibi ifadelerin yer aldığı haber başlıkları, yorum yazıları ve karikatür açıklamaları çalışma kapsamına dâhil edilmiştir. Metinlerin seçiminde yalnızca tarihsel önemleri değil; aynı zamanda tekrar eden söylem kalıpları üretmeleri ve belirli ideolojik çağrışım alanları oluşturmaları da belirleyici olmuştur.

Çalışmada elde edilen veriler, klasik filolojik yaklaşım ile modern söylem analizi yöntemleri birlikte kullanılarak değerlendirilmiştir. Filolojik inceleme sürecinde kelimelerin literal anlamları, bağlam içerisinde kazandıkları çağrışımsal anlamlar, metaforik kullanımları ve semantik kaymaları dikkate alınmıştır. Özellikle klasik Arap dil düşüncesindeki lafız–mana ilişkisi ve "vazʿ–istiʿmâl" ayrımı çerçevesinde, Batı basınında kullanılan ifadelerin yalnızca sözlük anlamı taşımadığı; ideolojik yönlendirme işlevi gören çok katmanlı söylemsel yapılara dönüştüğü ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Söylem analizi kısmında ise tekrar, stereotipleştirme, dramatizasyon, genelleştirme ve ötekileştirme stratejileri incelenmiştir. Bu bağlamda medya dilinin yalnızca bilgi aktaran tarafsız bir araç olmadığı; aksine belirli bir gerçeklik algısı üreten ideolojik bir mekanizma şeklinde işlediği değerlendirilmiştir. Özellikle aynı sıfat ve metaforların farklı gazetelerde sürekli tekrar edilmesi, Batı kamuoyunda II. Abdülhamid'e ilişkin sabit ve olumsuz bir imajın oluşmasına katkı sağlayan söylemsel bir strateji olarak ele alınmıştır.

Araştırmanın temel amacı, Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen tahkir, hiciv ve dilsel şiddet söylemini yalnızca tarihsel bir temsil biçimi olarak değil; aynı zamanda ideolojik anlam üretimi gerçekleştiren filolojik ve söylemsel bir inşa süreci olarak değerlendirmektir. Bu yönüyle çalışma, tarihsel medya metinlerini semantik, filolojik ve söylemsel açıdan birlikte inceleyerek mevcut literatüre disiplinlerarası bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

1. Batı Basınında II. Abdülhamid İmajının İnşası

XIX. yüzyılın sonlarından itibaren Batı basını, Osmanlı Devleti'ni ve onun yöneticilerini yalnızca haber konusu olarak ele alan bir iletişim aracı olmaktan çıkmış; aynı zamanda onlar hakkında anlam, algı ve ideolojik temsil üreten söylemsel bir mekanizmaya dönüşmüştür. Özellikle İngiliz, Fransız ve Amerikan gazetelerinde Osmanlı Devleti'ne ilişkin haber dili incelendiğinde, Doğu toplumlarının çoğu zaman irrasyonellik, şiddet ve geri kalmışlık ekseninde temsil edildiği görülmektedir. Bu süreçte II. Abdülhamid, Batı kamuoyunda yalnızca siyasî bir hükümdar olarak değil; "Doğulu despot", "kanlı sultan" ve "mutlak otorite" imgeleriyle özdeşleştirilen sembolik bir figür şeklinde yeniden inşa edilmiştir. Böylece Batı basını, tarihsel olayları aktaran tarafsız bir araç olmaktan çıkarak, belirli bir gerçeklik algısı üreten ideolojik bir temsil alanı hâline gelmiştir (Said, 1978, s. 54–56; Foucault, 1972, s. 49–52).

Batı gazetelerinde II. Abdülhamid'e yönelik kullanılan "The Red Sultan", "Bloody Sultan", "Great Assassin" ve "Oriental Tyrant" gibi ifadeler, dönemin medya söyleminin ideolojik niteliğini açık biçimde ortaya koymaktadır. Özellikle "The Red Sultan" ifadesi, Sultan'ın Batı kamuoyunda sistematik biçimde şiddet, kan ve zulüm kavramlarıyla ilişkilendirilmesine hizmet etmiştir. Türkçede "Kızıl Sultan" veya "Kanlı Sultan" anlamına gelen bu ifade, yalnızca renk bildiren bir sıfat kullanımından ibaret değildir. Burada "red" kelimesi; kan, ölüm, şiddet ve tehdit çağrışımı üreten ideolojik bir göstergeye dönüşmektedir. Böylece Abdülhamid'in siyasî kimliği aşındırılarak, onun yerine korku ve barbarlıkla özdeşleşen sembolik bir karakter inşa edilmektedir (The Times, 1897, p. 5).

Benzer şekilde Amerikan basınında kullanılan "Great Assassin" ifadesi de Sultan'ı sistematik biçimde ölüm ve cinayetle özdeşleştiren söylemsel bir yapı oluşturmaktadır. Türkçede "Büyük Suikastçı" veya "Büyük Katil" anlamına gelen bu kullanımda "great" kelimesi olumlu bir büyüklüğü ifade etmemekte; aksine kötülüğün boyutunu dramatize eden ironik bir anlam taşımaktadır. Bu tür ifadeler, okuyucunun zihninde yalnızca siyasî bir eleştiri üretmemekte; aynı zamanda ahlaki ve psikolojik bir karakter yargısı oluşturmaktadır. Özellikle Batı gazetelerinde Abdülhamid'in sürekli "massacre", "blood" ve "terror" kavramlarıyla birlikte anılması, onun bireysel bir hükümdardan çok ideolojik bir tehdit sembolüne dönüştürüldüğünü göstermektedir (The New York Times, 1895, p. 1).

Batı basınında oluşturulan Abdülhamid imajının dikkat çekici yönlerinden biri de dramatik hikâyeleştirme yöntemidir. Amerikan ve İngiliz gazetelerinde Sultan'ın sürekli korku içinde

yaşadığı, çevresine güvenmediği ve suikast endişesi taşıdığı yönünde haberler yayımlanmıştır. Özellikle "Fear of Death Still Haunts Abdul Hamid" başlıklı haberlerde kullanılan "haunts" fiili, Türkçede "musallat olmak", "peşini bırakmamak" veya "sürekli korkutmak" anlamına gelmektedir. Bu kullanım, Abdülhamid'i yalnızca siyasî açıdan değil; psikolojik olarak da zayıf, paranoyak ve irrasyonel bir figür şeklinde sunmaktadır. Böylece haber dili, tarihsel gerçekliği aktarmaktan çok okuyucunun zihninde korku ve güvensizlik üreten bir Doğu hükümdarı imgesi oluşturmaktadır ("Fear of Death Still Haunts Abdul Hamid", 1914, p. 7).

Batı basınında kullanılan bu söylemsel yapı, yalnızca bireysel bir hükümdarın eleştirisiyle sınırlı değildir. Edward Said'in ortaya koyduğu üzere oryantalist düşünce, Doğu'yu çoğu zaman irrasyonel, geri kalmış ve şiddet eğilimli bir alan olarak temsil etmektedir (Said, 1978, s. 1–5). Bu bağlamda Batı gazetelerinde Abdülhamid'e yönelik kullanılan "Oriental Tyrant" (Doğulu Tiran), "Eastern Despot" (Doğulu Despot) ve "Bloody Sultan" (Kanlı Sultan) gibi ifadeler, yalnızca siyasî bir söylem değil; aynı zamanda Batı'nın Doğu'ya ilişkin kültürel üstünlük anlayışını yeniden üreten ideolojik temsillerdir. Özellikle "Oriental Tyrant" ifadesi, Doğu toplumlarını despotizm ve irrasyonellikle özdeşleştiren genelleyici bir zihniyeti yansıtmaktadır. Böylece Abdülhamid'in şahsı üzerinden kurulan söylem, Osmanlı Devleti'ne ve genel anlamda Doğu toplumlarına ilişkin indirgemeci bir temsil biçimine dönüşmektedir (Said, 1978, s. 63–65).

Batı basınında aynı sıfat ve nitelemelerin farklı gazetelerde sürekli tekrar edilmesi, bu söylemlerin zamanla tartışılmaz bir gerçeklik gibi algılanmasına yol açmıştır. Michel Foucault'nun ifade ettiği üzere söylem, yalnızca dili değil; aynı zamanda bilgi, hakikat ve toplumsal algı üretimini şekillendiren bir güç alanıdır (Foucault, 1972, s. 216–220). Bu bağlamda "The Red Sultan" gibi ifadeler, zamanla yalnızca gazete başlığı olmaktan çıkmış; II. Abdülhamid'in adıyla özdeşleşen ideolojik etiketlere dönüşmüştür. Teun van Dijk'in medya söylemine ilişkin değerlendirmeleri de tekrar, stereotipleştirme ve dramatizasyon stratejilerinin ideolojik anlam üretiminde merkezi rol oynadığını göstermektedir (van Dijk, 1998, s. 25–27). Böylece Batı basınında kullanılan dil, okuyucunun zihninde belirli bir gerçeklik algısı oluşturan yönlendirici bir mekanizma hâline gelmiştir.

Filolojik açıdan değerlendirildiğinde ise Batı basınında kullanılan bu dilin en dikkat çekici yönü, kelimelerin bağlam içerisinde yeni anlam katmanları kazanmasıdır. Klasik Arap dil düşüncesindeki "vazʿ–istiʿmâl" ayrımı dikkate alındığında, "The Red Sultan" ve "Great Assassin" gibi ifadelerin yalnızca sözlük anlamı taşıyan nitelemeler olmadığı görülmektedir. Bu tür kullanımlar, kelimenin asli anlamını aşarak ideolojik çağrışımlar üreten söylemsel yapılara dönüşmektedir. Böylece dil, haber aktaran tarafsız bir araç olmaktan çıkarak, okuyucunun zihninde belirli bir algı ve anlam dünyası inşa eden yönlendirici bir mekanizma hâline gelmektedir. Bu yönüyle Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen söylem, tarihsel temsilin ötesinde, anlamı yeniden kuran filolojik ve ideolojik bir inşa süreci olarak değerlendirilebilir (Fairclough, 1995, s. 12–18; van Dijk, 1998, s. 31–36)

2. Batı Basınında Tahkîr, Hiciv ve Dilsel Şiddet Söylemi

Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen söylem, yalnızca siyasî muhalefet diliyle sınırlı kalmamış; aynı zamanda sistematik biçimde tahkîr, hiciv ve itibarsızlaştırma üreten çok katmanlı bir söylem alanına dönüşmüştür. Özellikle İngiliz ve Amerikan gazetelerinde kullanılan dil incelendiğinde, haber metinlerinin çoğu zaman bilgi aktarma işlevini aşarak okuyucunun zihninde korku, nefret ve küçümseme duyguları üretmeyi hedeflediği görülmektedir. Bu bağlamda Abdülhamid'e yönelik söylem, yalnızca bir hükümdarın eleştirisini değil; aynı zamanda onun ahlaki, psikolojik ve kültürel açıdan problemli bir figür şeklinde yeniden kurgulanmasını içermektedir. Böylece medya dili, siyasî tartışmanın ötesine geçerek karakter inşasına dayalı ideolojik bir temsil mekanizmasına dönüşmektedir (Fairclough, 1995, s. 15–18).

Batı gazetelerinde kullanılan tahkîr dilinin temel özelliklerinden biri, hükümdarı doğrudan değersizleştiren sıfatların sürekli dolaşıma sokulmasıdır. Özellikle "Bloody Sultan", "Mad Sultan", "The Great Assassin" ve "The Terrible Turk" gibi ifadeler, Abdülhamid'i yalnızca siyasî açıdan eleştirilen bir yönetici olarak değil; aynı zamanda medeniyet karşıtı, kontrolsüz ve tehdit üreten bir karakter şeklinde sunmaktadır. "Mad Sultan" ifadesi Türkçede "Deli Sultan" anlamına gelmekte olup, burada hükümdarın siyasî kararları akıl dışılık ve paranoya üzerinden okunmaktadır. Benzer şekilde "The Terrible Turk" ifadesi, bireysel bir eleştirinin ötesine geçerek Osmanlı kimliğini bütünüyle barbarlık ve korku kavramlarıyla ilişkilendiren genelleyici bir söylem üretmektedir (The Daily Chronicle, 1896, p. 4).

Tahkîr dilinin dikkat çekici yönlerinden biri de dramatik yoğunluk taşıyan kelime seçimleridir. Batı basınında Abdülhamid'in adı çoğu zaman "massacre", "slaughter", "terror" ve "bloodshed" gibi kavramlarla birlikte kullanılmaktadır. Türkçede sırasıyla "katliam", "kıyım", "terör" ve "kan dökme" anlamlarına gelen bu ifadeler, haber metinlerini duygusal yönlendirme üreten dramatik yapılara dönüştürmektedir. Özellikle Ermeni olaylarına ilişkin haberlerde kullanılan bu dil, okuyucunun tarihsel gelişmeleri çok boyutlu biçimde değerlendirmesini engelleyerek onu önceden oluşturulmuş ahlaki bir çerçeve içerisinde düşünmeye yönlendirmektedir. Böylece haber dili, bilgi aktarmaktan çok duygusal etki üretmeye dayalı retorik bir yapıya dönüşmektedir (The New York Times, 25 September 1895, p. 1).

Batı basınındaki hiciv dili ise çoğu zaman ironi, alay ve karikatürleştirme üzerinden işlemektedir. Özellikle İngiliz mizah dergilerinde yayımlanan karikatürlerde Abdülhamid; korku içinde yaşayan, çevresine güvenmeyen ve sürekli tehdit algısıyla hareket eden bir figür şeklinde tasvir edilmektedir. Punch dergisinde yayımlanan bazı karikatürlerde Sultan'ın abartılı yüz ifadeleriyle veya aşırı koruma altında gösterilmesi, onun siyasî otoritesini zayıflatmayı amaçlayan görsel hiciv örnekleri arasında yer almaktadır. Burada hiciv, yalnızca mizah üretmek için değil; aynı zamanda siyasî meşruiyeti aşındırmak için kullanılan ideolojik bir araç hâline dönüşmektedir (Punch, 1897, p. 112).

Bu söylemsel yapının önemli özelliklerinden biri de tekrar stratejisidir. Aynı sıfat ve metaforların farklı gazetelerde sürekli yeniden üretilmesi, zamanla Abdülhamid'in adıyla özdeşleşen sabit bir imaj ortaya çıkarmıştır. Michel Foucault'nun belirttiği üzere söylem, yalnızca dili değil; hakikat üretimini de biçimlendiren epistemolojik bir güç alanıdır (Foucault, 1972, s. 216–220). Bu bağlamda "The Red Sultan" gibi ifadeler, belirli tarihsel olayların ötesine geçerek ideolojik bir etiket hâline dönüşmüş ve kamuoyunda tartışılmaz bir gerçeklik hissi üretmiştir. Teun van Dijk'in medya söylemine ilişkin değerlendirmeleri de tekrar ve stereotipleştirmenin ideolojik anlam üretiminde merkezi rol oynadığını ortaya koymaktadır (van Dijk, 1998, s. 31–36).

Filolojik açıdan değerlendirildiğinde Batı basınında kullanılan bu dilin en dikkat çekici yönü, kelimelerin bağlam içerisinde kazandığı yeni çağrışımsal anlamlardır. Klasik Arap dil teorisindeki "vazʿ–istiʿmâl" ayrımı dikkate alındığında, kullanılan sıfatların yalnızca sözlük anlamı taşımadığı görülmektedir. Örneğin "bloody" kelimesi temel anlamıyla "kanlı" demek olsa da, medya söyleminde barbarlık, vahşet ve insanlık dışılık çağrışımları üretmektedir. Benzer şekilde "tyrant" kelimesi yalnızca "zorba yönetici" anlamına gelmemekte; aynı zamanda hukuk dışılık, medeniyet karşıtlığı ve irrasyonellik gibi anlam alanlarını da beraberinde taşımaktadır. Böylece kelimeler, literal anlamlarını aşarak ideolojik yönlendirme işlevi gören semantik araçlara dönüşmektedir.

Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen tahkîr ve hiciv dili, yalnızca bireysel bir hükümdarı hedef alan söylem üretmemiş; aynı zamanda Osmanlı Devleti'ne ve genel anlamda Doğu toplumlarına ilişkin indirgemeci bir temsil biçimi oluşturmuştur. Sultan'ın şahsı üzerinden kurulan korku, şiddet ve barbarlık söylemi, zamanla Doğu toplumlarının tamamına yönelik genelleyici bir zihinsel çerçeveye dönüşmüştür. Bu yönüyle Batı basınında üretilen tahkîr dili, yalnızca gazetecilik

retoriği değil; Batı'nın kültürel üstünlük anlayışını yeniden üreten ideolojik bir temsil mekanizması olarak işlev görmüştür (Said, 1978, s. 63–65).

3. Oryantalist Söylemin Dilsel Mekanizmaları

Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik oluşturulan söylem, yalnızca belirli siyasî gelişmelere verilen tepkilerin toplamı değildir. Bu söylem, Doğu'yu kültürel ve epistemolojik açıdan "öteki" konumuna yerleştiren oryantalist düşüncenin medya dili içerisindeki görünür tezahürlerinden biri olarak değerlendirilmelidir. Özellikle XIX. yüzyılın son çeyreğinde Avrupa kamuoyunda Osmanlı Devleti'ne ilişkin üretilen haber dili incelendiğinde, Abdülhamid'in bireysel bir hükümdardan çok "Doğulu tehdit" fikrinin sembolik temsilcisine dönüştürüldüğü görülmektedir. Böylece medya metinleri, tarihsel olayları aktaran nötr belgeler olmaktan çıkarak kültürel üstünlük ve medeniyet söylemi üreten ideolojik yapılara dönüşmektedir (Said, 1978, s. 59–62).

Oryantalist söylemin temel mekanizmalarından biri, Doğu toplumlarını homojen ve değişmez yapılar şeklinde temsil etmesidir. Batı gazetelerinde II. Abdülhamid için kullanılan "Eastern Despot", "Unspeakable Turk" ve "Mohammedan Tyrant" gibi ifadeler, yalnızca siyasî eleştiri amacı taşımamakta; aynı zamanda Osmanlı kimliğini barbarlık, fanatizm ve hukuk dışılıkla ilişkilendiren genelleyici anlam alanları oluşturmaktadır. Özellikle "Unspeakable Turk" ifadesi, Türk kimliğini medeniyet dışı ve insanlık değerleriyle bağdaşmayan bir unsur şeklinde sunmaktadır. Burada kullanılan "unspeakable" kelimesi, yalnızca "anlatılamaz" anlamı taşımamakta; aynı zamanda ahlaki açıdan kabul edilemezlik ve uygarlık dışılık çağrışımı üretmektedir (Gladstone, 1876, s. 11–13).

Batı basınındaki söylemin dikkat çekici yönlerinden biri de dini referanslar üzerinden kurulan kültürel karşıtlıktır. Özellikle İngiliz basınında Osmanlı Devleti çoğu zaman "Christian civilization" karşısında konumlandırılan "Islamic despotism" şeklinde temsil edilmiştir. Bu bağlamda Abdülhamid'in "Mohammedan ruler" veya "Muslim autocrat" biçiminde sunulması, siyasî eleştiriyi aşarak dini kimlik üzerinden medeniyetler arası bir karşıtlık üretmektedir. Böylece İslam, yalnızca bir inanç sistemi olarak değil; Batı medeniyetine tehdit oluşturan politik ve kültürel bir unsur şeklinde çerçevelenmektedir. Bu yaklaşım, oryantalist söylemin Doğu'yu yalnızca coğrafi değil; aynı zamanda dinsel ve kültürel bir "öteki" olarak konumlandırdığını göstermektedir (Lewis, 1993, s. 97–101).

Batı gazetelerinde kullanılan metaforik anlatım biçimleri de oryantalist söylemin etkisini güçlendiren önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Özellikle Abdülhamid'in "shadow", "darkness", "blood" ve "terror" gibi kavramlarla birlikte anılması, okuyucunun zihninde korku ve tehdit algısı oluşturmaktadır. "The Dark Shadow of the Sultan" gibi ifadelerde "shadow" kelimesi yalnızca fiziksel karanlığı değil; gizlilik, korku ve yaklaşan tehlike çağrışımlarını da taşımaktadır. Benzer şekilde "blood" metaforu, olayları tarihsel bağlamından koparark Osmanlı yönetimini barbarlıkla özdeşleştiren sembolik bir anlatım üretmektedir. Bu tür metaforlar, medya dilinin yalnızca bilgi veren değil; aynı zamanda duygusal yönlendirme işlevi gören retorik bir yapı olduğunu ortaya koymaktadır (Fairclough, 1995, s. 20–22).

Oryantalist söylemin önemli stratejilerinden biri de Batı ile Doğu arasında keskin bir medeniyet karşıtlığı kurmaktır. Batı basınında Avrupa toplumları çoğu zaman hukuk, ilerleme ve akıl ile ilişkilendirilirken; Osmanlı Devleti şiddet, keyfilik ve irrasyonellikle özdeşleştirilmektedir. Bu karşıtlık yapısı içerisinde Abdülhamid, bireysel bir hükümdardan çok "Doğu despotizmi"nin tarihsel devamı şeklinde sunulmaktadır. Özellikle Fransız gazetelerinde kullanılan "despotisme oriental" ifadesi, Osmanlı yönetimini modern siyasal sistemlerin dışında, değişime kapalı ve medeniyet karşıtı bir yapı şeklinde temsil etmektedir. Böylece medya söylemi, Batı'nın siyasal ve kültürel üstünlüğünü meşrulaştıran epistemolojik bir araç hâline gelmektedir (Rodinson, 1987, s. 52–55).

Batı basınında tekrar edilen söylem kalıpları zamanla yalnızca gazetecilik dili olmaktan çıkmış, kolektif hafızayı şekillendiren ideolojik kodlara dönüşmüştür. "The Red Sultan" gibi ifadelerin farklı gazetelerde yıllarca dolaşımda kalması, belirli sıfatların Abdülhamid'in adıyla özdeşleşmesine neden olmuştur. Roland Barthes'ın ifade ettiği üzere modern medya dili, belirli anlamları doğal ve tartışılmaz gerçeklikler hâline dönüştüren mitolojik yapılar üretmektedir (Barthes, 1972, s. 109–112). Bu bağlamda Batı basınında oluşturulan Abdülhamid imajı da tarihsel bir gerçeklikten çok, tekrar yoluyla meşrulaştırılan söylemsel bir mite dönüşmüştür.

Filolojik açıdan bakıldığında, Batı basınında kullanılan oryantalist dilin temelinde semantik yönlendirme mekanizması bulunmaktadır. Klasik Arap dil düşüncesinde lafız ile mana arasındaki ilişkinin bağlama göre şekillendiği kabul edilmektedir. Bu çerçevede "tyrant", "barbarian" ve "bloody" gibi kelimeler yalnızca sözlük anlamlarıyla değil; taşıdıkları tarihsel ve kültürel çağrışımlarla birlikte işlev görmektedir. Özellikle aynı sıfatların sürekli tekrar edilmesi, kelimelerin zamanla bağımsız birer ideolojik göstergeye dönüşmesine yol açmaktadır. Böylece dil, gerçekliği aktaran pasif bir araç olmaktan çıkarak, gerçekliği yeniden kurgulayan aktif bir söylem alanı hâline gelmektedir.

Sonuç olarak Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen oryantalist söylem, yalnızca bir hükümdarın temsilini değil; Batı'nın Doğu'ya ilişkin zihinsel tasavvurunu da yeniden üretmektedir. Bu nedenle söz konusu söylem, tarihsel olayların basit bir yansıması olarak değil; kültürel üstünlük, ideolojik yönlendirme ve anlam üretimi temelinde işleyen çok katmanlı bir temsil sistemi olarak değerlendirilmelidir. Bu yönüyle Batı basınındaki Abdülhamid imajı, modern oryantalist düşüncenin medya dili aracılığıyla kurduğu sembolik iktidarın önemli örneklerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

4. Tahkîrden Söylemsel İnşaya: Filolojik Bir Tahlil

Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen söylem, yalnızca anlık siyasî eleştirilerden oluşan geçici bir medya dili değildir. Aksine bu söylem, tekrar eden kelime tercihleri, metaforik anlatımlar, çağrışım alanları ve ideolojik yönlendirmeler aracılığıyla zamanla yeni bir gerçeklik algısı üreten söylemsel bir yapıya dönüşmüştür. Özellikle XIX. yüzyılın sonlarından itibaren İngiliz, Amerikan ve Fransız gazetelerinde kullanılan tahkir ve hiciv dili, Abdülhamid'in siyasî kimliğini aşarak onun etrafında sembolik bir temsil alanı oluşturmuştur. Böylece Batı basını, yalnızca bir hükümdarı eleştiren bir medya organı olmaktan çıkarak, belirli bir "Abdülhamid imajı" inşa eden ideolojik bir üretim mekanizması hâline gelmiştir.

Bu süreçte dikkat çeken en önemli hususlardan biri, tahkir amaçlı kullanılan kelimelerin zamanla sabit ideolojik göstergelere dönüşmesidir. Özellikle "The Red Sultan", "Great Assassin", "Bloody Sultan" ve "Oriental Tyrant" gibi ifadeler, başlangıçta siyasî eleştiri amacıyla kullanılmış görünse de, tekrar yoluyla dolaşıma sokularak Abdülhamid'in adıyla özdeşleşen kalıcı söylemsel yapılara dönüşmüştür. Bu noktada dil, yalnızca olayları tanımlayan pasif bir araç olmaktan çıkarak, belirli bir gerçekliği yeniden kuran aktif bir temsil mekanizması hâline gelmektedir. Roland Barthes'ın ifade ettiği üzere modern medya söylemi, belirli anlamları sürekli tekrar ederek onları doğal ve tartışılmaz gerçeklikler şeklinde sunan mitolojik yapılar üretmektedir (Barthes, 1972, s. 109–112). Nitekim Batı basınında "The Red Sultan" ifadesinin sürekli tekrar edilmesi, zamanla bu nitelemenin tarihsel bir yorum olmaktan çıkıp Abdülhamid'in adıyla bütünleşen ideolojik bir simgeye dönüşmesine yol açmıştır.

Batı basınındaki söylemin dikkat çekici yönlerinden biri de anlam sabitleme stratejisidir. Özellikle belirli sıfatların sürekli aynı kişiyle birlikte kullanılması, okuyucunun zihninde otomatik çağrışım alanları oluşturmaktadır. Örneğin "red" kelimesi literal düzeyde yalnızca bir renk ifade ederken, Abdülhamid bağlamında kan, şiddet, vahşet ve korku çağrışımları üretmektedir. Benzer şekilde "bloody" sıfatı da yalnızca fiziksel kan unsuruna işaret etmemekte; barbarlık, medeniyet karşıtlığı ve insanlık dışılık anlamlarını içeren ideolojik bir yük taşımaktadır. Bu nedenle Batı

basınında kullanılan kelimeler, sözlük anlamlarının ötesine geçerek semantik yönlendirme işlevi gören söylemsel araçlara dönüşmektedir.

Bu semantik yönlendirme süreci, klasik Arap dil düşüncesindeki lafız–mana ilişkisi çerçevesinde değerlendirildiğinde daha görünür hâle gelmektedir. Özellikle "vazʿ–istiʿmâl" ayrımı, kelimenin asli anlamı ile bağlam içerisinde kazandığı yeni çağrışımsal anlamlar arasındaki farkı açıklama bakımından önemli bir teorik zemin sunmaktadır. Klasik dil teorilerinde lafzın yalnızca sözlük anlamı üzerinden değil, kullanım bağlamı içerisindeki delalet alanlarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiği kabul edilmektedir. Bu bağlamda Batı basınında kullanılan "tyrant", "barbarian" ve "assassin" gibi kelimeler de yalnızca literal anlamlarıyla değil; taşıdıkları tarihsel, kültürel ve ideolojik çağrışımlarla birlikte işlev görmektedir. Böylece kelimeler, gerçekliği tanımlayan nötr göstergeler olmaktan çıkarak, gerçekliği biçimlendiren ideolojik söylem araçlarına dönüşmektedir.

Batı basınında tahkir dilinin söylemsel inşaya dönüşmesindeki temel unsurlardan biri de metaforik yoğunluktur. Özellikle Abdülhamid'in "blood", "shadow", "darkness", "terror" ve "fear" gibi kavramlarla birlikte anılması, okuyucunun zihninde belirli psikolojik etkiler oluşturmaktadır. "The Dark Shadow of the Sultan" gibi ifadelerde kullanılan "shadow" kelimesi yalnızca fiziksel bir gölgeyi değil; aynı zamanda korku, belirsizlik ve yaklaşan tehdit algısını da çağrıştırmaktadır. Benzer şekilde "blood" metaforu, tarihsel olayları duygusal yoğunluk içerisinde yeniden çerçeveleyerek Osmanlı yönetimini barbarlıkla özdeşleştiren sembolik bir anlam alanı oluşturmaktadır. Bu tür metaforlar, medya dilinin yalnızca bilgi veren bir araç olmadığını; aynı zamanda okuyucunun duygusal algısını yönlendiren retorik bir yapı olduğunu göstermektedir (Fairclough, 1995, s. 20–22).

Batı basınındaki söylemsel inşa sürecinin önemli boyutlarından biri de bireysel kimliğin kolektif temsile dönüştürülmesidir. Abdülhamid'e yönelik kullanılan olumsuz sıfatlar çoğu zaman yalnızca şahsî eleştiri niteliği taşımamakta; Osmanlı Devleti'ni ve genel anlamda Doğu toplumlarını temsil eden kolektif bir imaja dönüşmektedir. Özellikle "The Terrible Turk" ve "Oriental Despotism" gibi kullanımlar, bireysel bir hükümdar eleştirisinin ötesine geçerek bütün bir toplumun barbarlık, irrasyonellik ve geri kalmışlık kavramlarıyla ilişkilendirilmesine hizmet etmektedir. Böylece tekil bir siyasî figür üzerinden kolektif bir kültürel temsil üretilmektedir. Bu durum, Edward Said'in oryantalizme ilişkin değerlendirmelerinde ifade ettiği "Doğu'nun homojenleştirilmesi" düşüncesiyle doğrudan ilişkilidir (Said, 1978, s. 63–65).

Söylemsel inşa sürecinin en dikkat çekici yönlerinden biri de tekrar mekanizmasıdır. Aynı metaforların, sıfatların ve anlatım biçimlerinin farklı gazetelerde sürekli dolaşıma sokulması, zamanla Abdülhamid'in adıyla özdeşleşen sabit bir imaj ortaya çıkarmıştır. Michel Foucault'nun ifade ettiği üzere söylem, yalnızca bilgi aktaran bir yapı değil; aynı zamanda hakikat rejimleri üreten epistemolojik bir güç alanıdır (Foucault, 1972, s. 216–220). Bu bağlamda Batı basınında Abdülhamid hakkında oluşturulan söylem, tarihsel gerçekliği açıklamaktan çok belirli bir gerçeklik algısı üretmektedir. Tekrar edilen sıfatlar ve metaforlar, zamanla sorgulanmayan "doğal gerçeklikler" gibi algılanmaya başlanmış; böylece medya dili ideolojik iktidarın taşıyıcısı hâline gelmiştir.

Filolojik açıdan değerlendirildiğinde Batı basınındaki bu dilsel yapı, semantik kayma ve çağrışım genişlemesi üzerinden işlemektedir. Özellikle belirli kelimelerin bağlam içerisinde kazandığı yeni anlam katmanları, dilin ideolojik yönlendirme kapasitesini ortaya koymaktadır. Klasik Arap semantik anlayışında delalet yalnızca doğrudan anlamı değil; işaret, çağrışım ve bağlam yoluyla oluşan ikincil anlam alanlarını da kapsamaktadır. Bu çerçevede Batı basınında Abdülhamid için kullanılan sıfatlar, yalnızca literal anlamlarıyla değil; okuyucunun zihninde oluşturduğu kültürel ve psikolojik çağrışımlarla birlikte işlev görmektedir. Böylece medya dili, bilgi aktaran nötr bir yapı olmaktan çıkarak, anlamı yeniden üreten ideolojik bir mekanizmaya dönüşmektedir.

Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen tahkir dili, zamanla yalnızca aşağılayıcı bir retorik olmaktan çıkmış; belirli bir kimlik, gerçeklik ve tarih algısı üreten söylemsel bir inşa

sürecine dönüşmüştür. Bu nedenle söz konusu dil, yalnızca gazetecilik pratiği veya siyasî propaganda çerçevesinde değerlendirilmemelidir. Aksine bu yapı, modern medya söyleminin semantik yönlendirme, kültürel temsil ve ideolojik anlam üretme gücünü ortaya koyan önemli örneklerden biri olarak değerlendirilmelidir. Bu yönüyle Batı basınındaki Abdülhamid söylemi, dilin yalnızca gerçekliği yansıtmadığını; aynı zamanda onu yeniden kurduğunu gösteren filolojik ve söylemsel bir örnek niteliği taşımaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada, II. Abdülhamid'e yönelik Batı basınında üretilen söylem, yalnızca tarihsel olayların aktarımı çerçevesinde değil; dilsel, ideolojik ve filolojik boyutlarıyla çok katmanlı bir yapı içerisinde değerlendirilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, özellikle İngiliz, Amerikan ve Fransız basınında kullanılan dilin klasik anlamda tarafsız bir haber dili olmaktan çıkarak, belirli bir imajı üretmeye ve sabitlemeye yönelik sistematik bir söylem alanına dönüştüğü görülmüştür. Bu bağlamda Batı basını, yalnızca bilgi aktaran bir iletişim aracı değil; anlam üreten, yönlendiren ve ideolojik temsil oluşturan söylemsel bir mekanizma olarak işlev görmüştür.

Araştırma sürecinde incelenen "The Red Sultan", "Great Assassin", "Bloody Sultan", "Oriental Tyrant" ve benzeri ifadelerin, tekil gazetecilik nitelemeleri olmaktan öte, tekrar yoluyla dolaşıma sokulan ideolojik söylem kalıpları olduğu tespit edilmiştir. Özellikle aynı sıfatların farklı gazetelerde sürekli yeniden üretilmesi, zamanla II. Abdülhamid'in adıyla özdeşleşen sabit bir imaj oluşmasına neden olmuştur. Böylece söylem, yalnızca bir hükümdarın temsilini değil; aynı zamanda Batı kamuoyunda Osmanlı Devleti'ne ve genel anlamda Doğu toplumlarına ilişkin belirli bir algının inşasını da beraberinde getirmiştir (Yavuz & İskefiyeli, 2022).

Çalışmada ulaşılan önemli sonuçlardan biri, Batı basınında kullanılan tahkir ve hiciv dilinin büyük ölçüde oryantalist düşünce yapısıyla bağlantılı olmasıdır. Özellikle "Doğulu despot", "barbar Türk" ve "Müslüman tiran" gibi söylemler, yalnızca siyasî eleştiri amacı taşımamakta; aynı zamanda Doğu'yu irrasyonellik, şiddet ve geri kalmışlık ekseninde temsil eden kültürel bir zihniyetin yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yönüyle Batı basınında oluşturulan Abdülhamid imajı, bireysel bir hükümdar eleştirisinin ötesine geçerek, Doğu'ya ilişkin genelleyici ve indirgemeci bir temsil alanı üretmiştir.

Filolojik açıdan değerlendirildiğinde ise çalışmanın ortaya koyduğu temel sonuç, Batı basınında kullanılan dilin yalnızca literal anlam düzeyinde işlememesi; bağlam içerisinde yeni çağrışımsal anlam katmanları üretmesidir. Özellikle klasik Arap dil düşüncesindeki lafız–mana ilişkisi ve "vazʿ–istiʿmâl" ayrımı dikkate alındığında, kullanılan sıfatların sözlük anlamlarını aşarak ideolojik yönlendirme işlevi gören semantik araçlara dönüştüğü görülmektedir. Böylece kelimeler, hakikati aktaran nötr göstergeler olmaktan çıkarak, belirli bir gerçeklik algısı kuran söylemsel yapılara dönüşmektedir.

Batı basınındaki söylemde dikkat çeken önemli unsurlardan biri de metaforik anlatım ve semantik yönlendirme stratejisidir. Özellikle "kan", "karanlık", "gölge", "terör" ve "korku" gibi metaforların Abdülhamid'in adıyla birlikte kullanılması, okuyucunun zihninde psikolojik ve duygusal çağrışımlar üretmiştir. Bu durum, medya dilinin yalnızca bilgi verme amacı taşımadığını; aynı zamanda okuyucunun duygu ve düşünce dünyasını yönlendiren retorik bir yapı olarak işlediğini göstermektedir. Böylece Batı basınında üretilen söylem, tarihsel olayların aktarımından çok, ideolojik anlam üretimine dayalı bir temsil sistemi hâline dönüşmüştür.

Bununla birlikte araştırma, Batı basınındaki söylemin tamamen tek boyutlu olmadığını da göstermektedir. Bazı gazetelerde II. Abdülhamid'in diplomatik zekâsı, siyasî denge politikaları ve devlet yönetimindeki başarısına ilişkin olumlu değerlendirmelere rastlanmaktadır. Ancak bu tür olumlu unsurların çoğu zaman olumsuz bir çerçeve içerisinde sunulması, genel söylem yapısının nihayetinde negatif bir temsil alanı ürettiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla olumlu ifadeler dahi

çoğu zaman Abdülhamid'in "kurnaz", "gizli planlar yapan" veya "tehlikeli derecede zeki" bir figür şeklinde yeniden yorumlanmasına hizmet etmektedir.

Bu çalışma, mevcut literatürden farklı olarak Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen söylemi yalnızca tarihsel içerik düzeyinde değil; lafız–mana ilişkisi, mecaz kullanımı, çağrışım alanları, tekrar stratejileri ve söylemsel yapı bağlamında filolojik bir perspektifle incelemiştir. Özellikle klasik Arap dili ve belâgat teorileri ile modern söylem analizini birlikte değerlendirmesi, çalışmayı disiplinlerarası bir zemine taşımaktadır. Bu yönüyle araştırma, medya söyleminin yalnızca olayları aktaran bir yapı olmadığını; aynı zamanda gerçekliği yeniden kuran ideolojik bir anlam üretim mekanizması olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak Batı basınında II. Abdülhamid'e yönelik geliştirilen tahkir, hiciv ve dilsel şiddet söylemi, yalnızca belirli bir tarihsel dönemin gazetecilik dili olarak değerlendirilmemelidir. Aksine bu söylem, modern medya dilinin kültürel temsil, ideolojik yönlendirme ve semantik inşa üretme kapasitesini gösteren önemli örneklerden biri olarak ele alınmalıdır. Bu bağlamda çalışma, Batı basınında üretilen Abdülhamid imajının tarihsel bir yansıma olmaktan çok, söylemsel ve filolojik bir inşa süreci olduğunu ortaya koymakta; dilin yalnızca gerçekliği yansıtan değil, aynı zamanda gerçekliği biçimlendiren bir güç olduğunu göstermektedir.

Ek Resimler

Ek-1. Sultan II. Abdülhamid'in Fransız Basınındaki Resmî Temsili (Le Petit Journal, 1897)

Bu görsel, Sultan II. Abdülhamid'i Osmanlı Devleti'nin meşru hükümdarı olarak tasvir etmekte ve Fransız basınının bir bölümünde benimsenen resmî ve diplomatik temsil biçimini yansıtmaktadır. Görsel, II. Abdülhamid'e ilişkin Batı basını söyleminin tamamen tek tip olmadığını; aksine, dönemin siyasi koşulları ve yayın politikalarına bağlı olarak onun meşru ve otoriter bir imparatorluk hükümdarı olarak da temsil edilebildiğini göstermektedir.

Le Petit Journal

Le Petit Journal

SUPPLÉMENT ILLUSTRÉ

Huit pages : CINQ centimes

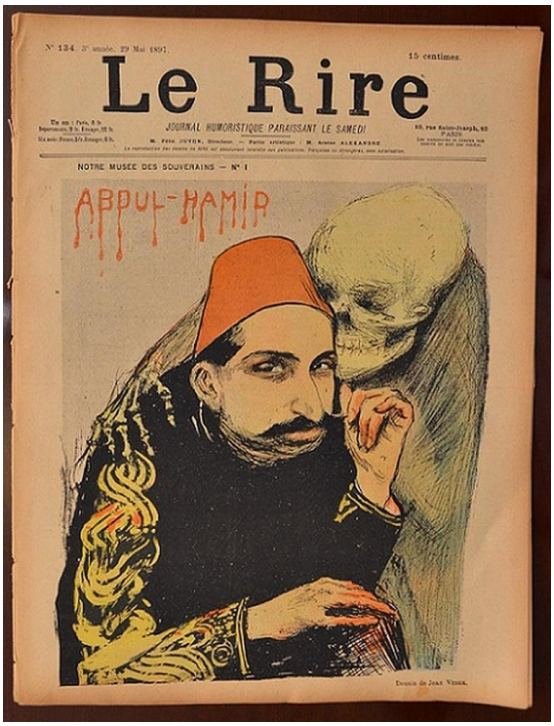
DIMANCHE 21 FÉVRIER 1897

ABDUL-HAMID KHAN

Souverain de l'Empire ottoman

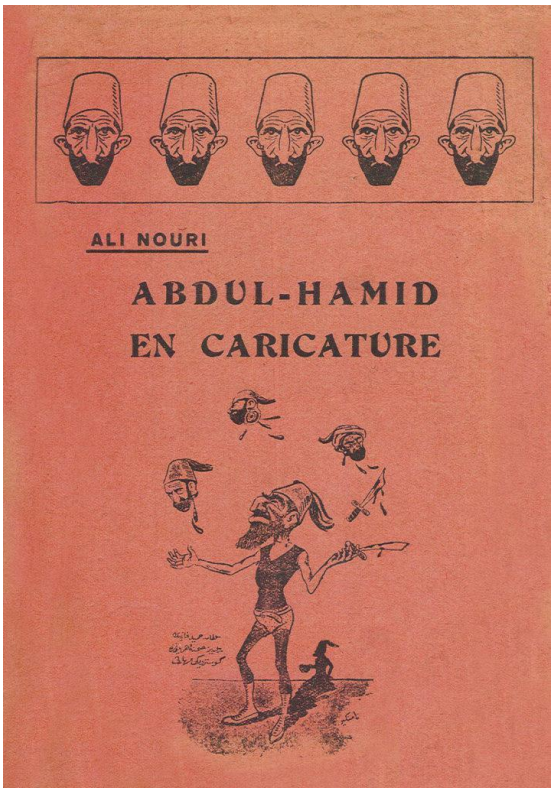
Ek-2. "Kızıl Sultan" İmajının Görsel İnşası: Le Sultan Rouge

Bu karikatür, Fransız mizah basınında yayımlanmış olup, Sultan II. Abdülhamid'i kan, şiddet ve ölüm sembolleri üzerinden görsel olarak inşa etmektedir. Kırmızı rengin, kesik başların ve kan imgelerinin tekrar eden kullanımı, siyasi bir kişiliği korku ve vahşetin sembolik bir temsilcisine dönüştürmektedir. Görsel, Oryantalist söylemin görsel boyutunu yansıtmakta ve çalışmada incelenen "Kızıl Sultan" temsilini doğrudan destekleyen önemli bir örnek teşkil etmektedir.

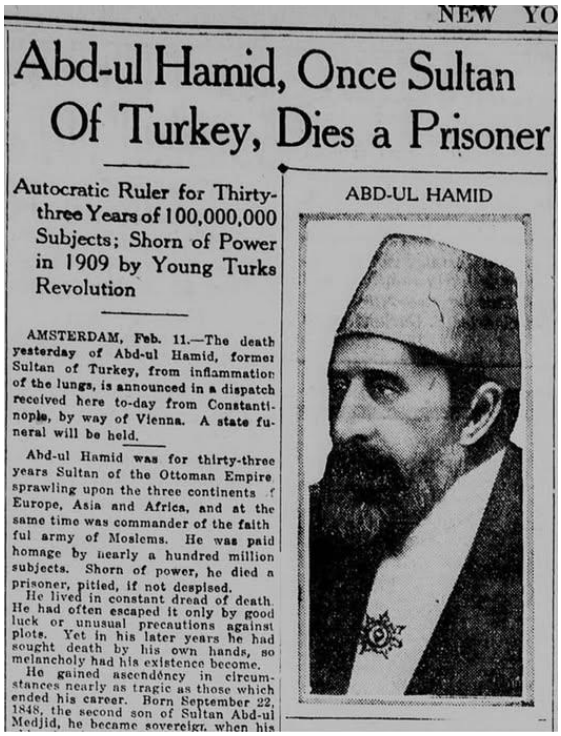
Ek-3. Fransız Mizah Basınında İsim Tahrifi ve Ölüm İmgeleri

Bu karikatürde, "Appul-Hamid" şeklindeki kasıtlı isim tahrifi ile Sultan'ın arkasında konumlandırılan iskelet figürü, Batı mizah söyleminde dilsel ve görsel çarpıtmanın eş zamanlı olarak nasıl işlediğini göstermektedir. Görsel, yalnızca siyasi bir eleştiri niteliği taşımamakta; aynı zamanda metinsel ve görsel manipülasyon yoluyla Sultan II. Abdülhamid'i ölüm, şiddet ve canavarlık kavramlarıyla özdeşleştirmeye yönelik sembolik bir girişimi yansıtmaktadır. Bu yönüyle karikatür, çalışmada incelenen söylemsel itibarsızlaştırma stratejilerinin dikkat çekici örneklerinden birini oluşturmaktadır.

Ek-4. Amerikan Basın Söyleminde Siyasi Çöküş Anlatısı

Şekil 4.1. New York Newspaper — "Abd-ul Hamid, Once Sultan of Turkey, Dies a Prisoner" (1918)

NEW YO

Abd-ul Hamid, Once Sultan Of Turkey, Dies a Prisoner

Autocratic Ruler for Thirty-three Years of 100,000,000 Subjects; Shorn of Power in 1909 by Young Turks Revolution

ABD-UL HAMID

AMSTERDAM, Feb. 11.—The death yesterday of Abd-ul Hamid, former Sultan of Turkey, from inflammation of the lungs, is announced in a dispatch received here to-day from Constantinople, by way of Vienna. A state funeral will be held.

Abd-ul Hamid was for thirty-three years Sultan of the Ottoman Empire sprawling upon the three continents of Europe, Asia and Africa, and at the same time was commander of the faithful army of Moslems. He was paid homage by nearly a hundred million subjects. Shorn of power, he died a prisoner, pitied, if not despised.

He lived in constant dread of death. He had often escaped it only by good luck or unusual precautions against plots. Yet in his later years he had sought death by his own hands, so melancholy had his existence become.

He gained ascendency in circumstances nearly as tragic as those which ended his career. Born September 22, 1848, the second son of Sultan Abd-ul Medjid, he became sovereign, when his

Bu gazete manşeti, Sultan II. Abdülhamid'i siyasi çöküş ve sembolik otorite kaybı söylemi üzerinden yeniden kurgulamaktadır. "Bir Zamanlar Sultan" (Once Sultan) ve "Bir Mahkûm Olarak Öldü" (Dies a Prisoner) ifadeleri, eski hükümdarı dilsel düzlemde imparatorluk hâkimiyetinden siyasi yenilgiye ve yalnızlığa indirgemektedir. Haber metni, Amerikan basın söyleminin Sultan II. Abdülhamid'in kamusal imajının meşruiyetini zayıflatma ve onu anlamsal düzlemde yeniden inşa etme sürecine nasıl katıldığını gösteren dikkat çekici örneklerden birini oluşturmaktadır.

Şekil 4.2. Wilmington Morning News — "Former Sultan of Turkey Dies" (1918)

Wilmington Morning News

WILMINGTON, DELAWARE, TUESDAY, FEBRUARY 12, 1918.—FOURTEEN PAGES.

FORMER SULTAN OF TURKEY DIES

(Continued from First Page.)

Hamid," speaks of him as a boy of sullen, spiteful and treacherous disposition in contrast with his elder brother, Murad, whose open and affectionate nature made him a general favorite.

Sulton to action. In January a commission of investigation began its work in Armenia. In May the Powers presented a joint note, outlining a series of reforms for that region. The Sultan refused, profiting by Russia's expressed unwillingness to resort to

#GenocideDiary The Armenian Genocide in the American Press A DAILY DIARY OF AMERICAN MEMORY genocidediary.org

Bu haber metni, Sultan II. Abdülhamid'in ölümünün ardından Amerikan basınında Oryantalist ve siyasi indirgemeci söylemin devam ettiğini göstermektedir. Haber, siyasi çöküş, kişisel yalnızlık ve ahlaki kuşku anlatılarını bir araya getirerek Sultan'ı Batı kamuoyu nezdinde iktidarını kaybetmiş ve itibarsızlaşmış bir hükümdar olarak yeniden inşa etmektedir. Bu yönüyle metin, II. Abdülhamid'in kamusal imajının söylemsel düzlemde yeniden şekillendirilmesine katkı sağlayan Amerikan basın söyleminin dikkat çekici örneklerinden birini oluşturmaktadır.

References

Akpınar, M. (2017). II. Abdülhamid'in son günleri ve vefatı. *Türk Tarih İncelemeleri Dergisi, 32*(2), 401–420.

Barthes, R. (1972). *Mythologies* (A. Lavers, Trans.). Hill and Wang.

Çakmak, F. (2014). II. Abdülhamid'in hastalığı ve vefatı üzerine bazı değerlendirmeler. *Tarih Araştırmaları Dergisi, 33*(55), 205–220.

Deringil, S. (1998). *The Well-Protected Domains: Ideology and The Legitimation of Power in The Ottoman Empire, 1876–1909*. I.B. Tauris.

Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. Edward Arnold.

Foucault, M. (1972). *The archaeology of knowledge*. Routledge.

Georgeon, F. (2006). *Sultan Abdülhamid* (A. Berktay, Trans.). İletişim Yayınları.

Gladstone, W. E. (1876). *Bulgarian horrors and the question of the east*. John Murray.

Hülagü, M. M. (2007). II. Abdülhamid'in son günleri ve doktorunun hatıratı. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, 22*(22), 291–336.

Hülagü, M. M. (2011). II. Abdülhamid'in aile hayatı. *Osmanlı Araştırmaları, 29*, 273–287.

İbn Cinnî. (1952). *el-Hasâis*. Dârü'l-Kütübi'l-Mısriyye.

Kartın, C. (2015). II. Abdülhamid'in mirası ve hanedan içi anlaşmazlıklar. *Tarih ve Toplum Yeni Yaklaşımlar, 20*, 65–80.

Karpat, K. H. (2001). *The politicization of Islam: Reconstructing ıdentity, state, faith, and community in the late Ottoman State*. Oxford University Press.

Lewis, B. (1993). *Islam and the west*. Oxford University Press.

Ortaylı, İ. (1981). II. Abdülhamid döneminde Osmanlı-Alman ilişkileri. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 36*(1–4), 23–35.

Punch. (1897). Political caricatures on Sultan Abdul Hamid II. *Punch, 112*, 45–46.

Rodinson, M. (1987). *Europe and the mystique of Islam* (R. Veinus, Trans.). University of Washington Press.

Said, E. W. (1978). *Orientalism*. Pantheon Books.

Suyûtî, C. (1987). *el-Müzhir fî ulûmi'l-luğa*. Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye.

The Daily Chronicle. (1896). *The Armenian crisis and the Sultan* (p. 4).

The New York Times. (1895, September 25). *Armenian massacres in Turkey* (p. 1).

The Times. (1897, September 14). *The Red Sultan and the Armenian question* (p. 5).

van Dijk, T. A. (1998). *Ideology: A multidisciplinary approach*. Sage Publications.

Yavuz, F., & İskefiyeli, Z. (2022). Hakan-ı Sabık'tan Hakan-ı Mağfur'a: II. Abdülhamid'in ölümünün yerli ve yabancı gazetelerdeki yansımaları. *Selçuk Türkiyat, 56*, 85–114.

Zürcher, E. J. (2004). *Turkey: A modern history*. I.B. Tauris.

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

I declare that this article is an original work and was prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The article has not been published elsewhere and is not currently under review by another journal.

All sources used in the study have been cited in accordance with academic standards. I declare that the study does not contain plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data, and that the research findings have been presented in accordance with the principles of scientific integrity.

Author Contributions

The author single-handedly designed, conducted, and analyzed the study and prepared the report for this article. I have reviewed and approved the final version of the article and agreed to its publication.

Conflict of Interest

I declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by the author. Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with the author.

Copyright and Permissions

I confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

I confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan ederim. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan ederim.

Yazar Katkısı

Çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin raporlama aşamasını tek başına yürütmüştür. Makalenin son hâlini okuyup onayladım ve yayımlanmasını kabul ettim.

Çıkar Çatışması

Bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan ederim.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri tarafımdan dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk bana aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan ederim.

Yazar Onayı

Makalenin son hâlini okudum, onayladım ve yayımlanmasını kabul ettiğimi beyan ederim.